

بررسی نقش، سهم، اثر و امکانات دستگاه‌های موثر در مبارزه با مواد مخدر

بررسی نقش، سهم، اثر و امکانات
دستگاه‌های موثر در مبارزه با مواد مخدر

مجموعه گزارش‌های راهبردی در حوزه مواد مخدر در راستای بررسی، تحلیل و تبیین ابعاد و مولفه‌های سیاست‌های کلی نظام طراحی شده است. هر اثر نتیجه یک پژوهش علمی و یا بررسی تحلیلی است، که به یکی از ابعاد بنیادی و کاربردی سیاست‌ها توجه دارد. با توجه به اینکه سیاست‌های کلی در بازه مجوز، پروتکل‌های نظام را در حوزه مبارزه با مواد مخدر، ارائه می‌دهد، بنابراین لازم است هر مجوز از دیدگاه دست اندرکاران، اساتید دانشگاه، پژوهشگران و مسئولین اجرایی مورد تأمل و بررسی قرار گیرد. کمیته تخصصی مبارزه با مواد مخدر مجمع تشخیص مصلحت نظام بنا دارد با نظر به پژوهش‌ها و بررسی‌های انجام شده، پیرامون مولفه‌های اساسی سیاست‌های کلی بازه گام به مناسب‌ترین هر مجوز تخصصی تحلیل‌ها و گزارشات راهبردی ارائه دهد.

گزارش راهبردی
کمیته مبارزه با مواد مخدر

سیاست پژوهی موادمفدر(8)

گزارش راهبردی

بررسی نقش، سهم، اثر و امکانات دستگاه‌های موثر در مبارزه با موادمخدر

نویسنده:

دکتر کاوه خبیری

کمیته مبارزه با مواد مخدر
دفتر خانه مجمع تشخیص مصلحت نظام

بررسی نقش، سهم، اثر و امکانات

دستگاه‌های موثر در مبارزه با موادمخدر

- نویسنده: دکتر کاوه خبیری • زیر نظر: کمیته مبارزه با موادمخدر مجمع تشخیص مصلحت نظام • طراحی و چاپ: جامعه و فرهنگ • شمارگان: 1000

نسخه

همه حقوق مترتب بر این اثر متعلق به کمیته مبارزه با موادمخدر مجمع تشخیص مصلحت نظام است. استفاده از مطالب مندرج در این گزارش با ذکر ماخذ بلامانع است.

مسئولیت محتوای این گزارش بر عهده نویسنده است.

هرگونه پیشنهاد را به آدرس ذیل ارسال نمایید:

کمیته مبارزه با موادمخدر مجمع تشخیص مصلحت نظام

تهران: بلوار میرداماد، نفت شمالی، بین کوچه چهارم و ششم، شماره 10

تلفن: 22277261

بسمه تعالی

رؤسای محترم قوای سه‌گانه جمهوری اسلامی ایران دامت توفیقاته با سلام و تحیت، سیاست‌های کلی در باب موادمخدر نهایی و ابلاغ گردید، ولی این نگرانی همچنان باقی است که دست اندرکاران، بلای بزرگ و تهدید عظیمی را که از این سو متوجه کشور است به درستی برآورده نکنند و بازهم مشکلات بر روی هم متراکم شود. لذا از آقایان محترم انتظار می‌رود که هر کدام سهم دستگاه خود در اجرائی کردن این سیاست‌ها را با سرعت و قاطعیت و بدون فوت وقت به مرحله ی عمل برسانند.

والسلام علیکم

سید علی خامنه‌ای

85/7/10

امریه رهبر معظم انقلاب اسلامی حضرت آیت الله خامنه‌ای «مدظله العالی»
در مورد اجرای سیاست‌های کلی نظام در امر مبارزه با موادمخدر

فهرست مطالب

9	پیشگفتار
11	مقدمه
13	روش شناسی تحقیق
15	یافته های تحقیق
47	سیاست های کلی نظام
62	پیشنهادات
63	منابع

به نام خدا

پیشگفتار

یکی از دلایل پیچیده بودن معضل موادمخدر در کشور و در سراسر جهان، ارتباط آن با دیگر حوزه‌های زندگی و جامعه است، به گونه‌ای که می‌توان از رابطه موادمخدر با اقتصاد، سیاست، اجتماع، فرهنگ، امنیت و ... سخن گفت. انعکاس و برجسته سازی رابطه موادمخدر با همه شئون زندگی و به تعبیر بهتر «اجتماعی نشان دادن» این مساله برای تصمیم سازان و تصمیم‌گیران می‌تواند در درگیر ساختن ذهن مسئولان و مدیران کشور در بخش و رده‌های مختلف با این معضل و جلب مشارکت آنها در مقابله با این پدیده، بویژه در «امر سیاست‌گذاری» و «ارزیابی سیاست‌های کلی ابلاغی» نقش قابل ملاحظه‌ای داشته باشد.

واقعیت این است که به برکت انقلاب اسلامی، پرده از توطئه شومی به نام موادمخدر در کشور برداشته شد و امام راحل (ره) و مقام معظم رهبری همواره توجه ویژه‌ای به این مساله داشته‌اند و همه بخش‌های نظام را در کاهش اثرات زیانبار سوءمصرف و قاچاق موادمخدر و پیامدهای هزینه‌ساز آن مسئول دانسته‌اند. اما متأسفانه مرور زمان و مسائل جاری و محسوس، منجر به این می‌شود که این موضوع مهم گاهی اولویت خود را از دست داده و از منظر توجه مسئولان ذیربط خارج شود، که این غفلت پیامدهای زیانبار و گاه غیر قابل جبرانی برای کشور دارد. بنابراین لازم است از طرق مختلف مانع این فراموشی راهبردی شده و اهمیت و حساسیت مساله به طور مستمر برای مسئولان یادآوری گردد.

به رغم تلاش‌ها و هزینه‌های فراوانی که تاکنون جهت حل این معضل و یا کاهش آسیب‌های آن انجام شده، موضوع موادمخدر همچنان یک

موضوع جدی و هشدار دهنده برای جامعه ایرانی است. از این رو تلاش برای مواجهه عالمانه، موثر و فراگیر با این معضل بیش از پیش ضروری می‌نماید. یکی از بخش‌هایی که همواره باید مورد توجه قرار گیرد، انجام پژوهش و اقدامات اندیشگی است. هر چه اندیشه ورزی در حوزه موادمخدر افزایش یابد (که در سیاست‌های کلی نظام نیز بر آن تأکید شده است) نتایج قابل قبول تر و موثرتری نیز بدست خواهد آمد. این گزارش از جمله گزارش‌های راهبردی تهیه شده در این کمیته است که به موضوع "بررسی نقش، سهم، اثر و امکانات دستگاه‌های موثر در مبارزه با موادمخدر" پرداخته است. لازم است از زحمات جناب آقای دکتر کاوه خبیری در تهیه این گزارش تقدیر و تشکر نمایم.

علی هاشمی

رئیس کمیته مبارزه با موادمخدر

بررسی نقش، سهم، اثر و امکانات دستگاه‌های نظارتی مبارزه با مواد مخدر

مقدمه:

مواد مخدر و انواع روان‌گردان‌ها پدیده‌ای چند وجهی هستند که می‌توانند همه ارکان جامعه را تحت تأثیر خود قرار دهند (1، 4). هرچند جامعه ما، از دیرباز تا کنون گرفتار مسأله اعتیاد بوده است؛ با این همه، تعداد تحقیقات مربوط به این موضوع چندان زیاد نیست و در محدود تحقیقات پیشین نیز فقدان چهارچوب‌های نظری مستحکم کاملاً محسوس است و عملاً اعتیاد پژوهی از تحولات و رشد نظری این عرصه از تحقیقات اجتماعی به دور مانده است (2، 3، 17). از این رو، انتظار می‌رود که محققان این حوزه از تحقیقات اجتماعی، با عنایت به نوآوری‌های نظری و روشی که در تحقیقات اخیر اعتیاد پژوهی منعکس است، به ارتقای تحقیقات در مورد این مسأله اجتماعی که بصورت جدی جامعه ایران و به ویژه نسل جوان را تهدید می‌کند، بپردازند. تحقیق پیش رو بدون هیچ پیش فرضی و تنها با تکیه بر فرازهای منبعث از سیاست‌های کلی نظام و در چهارچوب راهبردها و سیاست‌ها، بر حسب استراتژی‌های مقابله با مشکلات و ایجاد انسجام و کارآیی، پیشنهادی در کمیته حقوقی و نظارت کمیسیون مبارزه با مواد مخدر و قاچاق، دبیرخانه مجمع تشخیص مصلحت نظام تدوین شده است. لذا با توجه به شاخص‌های بازمهندسی پیش نویس اصلاح قانون مبارزه با مواد مخدر و بند دوم راهبردهای کاربردی در تدوین پیش نویس، مبنی بر تعیین سهم، اثر و نقش دستگاهها در اجرائی نمودن سیاستها با لحاظ سرعت و قاطعیت و اثربخشی، (ابلاغیه 11044 مورخه 85/7/12 مقام معظم رهبری) و تکلیف دستگاه‌ها به تبیین سهم، نقش، اثر و امکانات آنها طراحی و اجرا گردیده است (5، 8، 13). برای تعیین حدود و ابعاد این معضل کفایت به بیش از 80 مصوبه قانونی و مقررات دولتی از

سال 1289 تا کنون بپردازیم (9، 10، 12). افزایش روزافزون تولید غیر قانونی مواد در جهان و تشکل قاچاقچیان در گروه‌های منسجم و اقدام به عملیات مسلحانه علیه دولت‌ها، تقویت بنیه نظامی و اطلاعاتی این گروه‌ها به توسعه چشم‌گیر انواع جرم‌های سازمان یافته انجامیده و موجب نگرانی دولت‌ها و ملت‌ها بویژه کشورهای در حال توسعه، شده است (29، 30). لذا بررسی نقش، سهم، اثر و امکانات دستگاههای موثر در مبارزه با مواد مخدر و روان‌گردان از جمله مسائل مهم در زمینه یاد شده است که در این بررسی با استفاده از روش خوداظهاری دستگاه‌ها به این مسئله پرداخته شده است. بنابراین با توجه به ابلاغ سیاستهای کلی از یکسو و مقررات نظارت بر سیاستهای کلی نظام از سوی دیگر و نوع نظارت راهبردی مصوب در آئین نامه نظارت لزوم تدوین شاخص های نظارتی بر حسن اجرای این سیاستها بر کسی پوشیده نیست (2، 5، 11). لذا تاکید بر بررسی نقش، سهم، اثر و امکانات دستگاههای موثر در مبارزه با مواد مخدر و روان‌گردان، با تکیه بر سیاستهای کلی مبارزه با مواد مخدر بر حسب ابلاغ مقررات نظارت بر حسن اجرای سیاستهای کلی نظام، ضرورتی بدیهی است. که می‌توان در قالب چند نکته بیان نمود: شناسائی و طبقه بندی دستگاههای موثر در مبارزه با مواد مخدر منبعث از سیاستهای کلی امری الزامی است، بررسی مقایسه ای قوانین تشکیل سازمان و نهادهای موثر در مبارزه با هدف استخراج وظائف مرتبط با مبارزه با مواد مخدر از جمله مواردی است که دارای ابعاد مختلفی است و باید به آن پرداخته شود، استخراج محورهای هدف و راهبردهای اجرائی هر یک از سیاستهای کلی مبارزه با مواد مخدر و طبقه بندی آنها بر اساس سازمان‌های ذیربط، یکی دیگر از ضروریات اجرای طرح به شمار می‌رود (6، 7). تدوین مستندات اختصاص وظیفه به دستگاه‌ها منبعث از سیاست‌ها، قوانین و آئین نامه های دولتی بر اساس خود اظهاری به منظور تبیین وضعیت موجود نیز از جمله الزامات اجتناب ناپذیر در اجرای این تحقیق در

تبيين وضعيت موجود به عنوان مبنايى در برنامه ريزي هاى آتى است) (16).

روش شناسى تحقيق:

در تحقيق حاضر كه از نوع مطالعات غير مداخله اى مقطعى (توصيفى - تحليلي) است، تجزيه و تحليل با استفاده از روش هاى آمار توصيفى صورت گرفته است. اين تحقيق به دو صورت ميدانى و كتابخانه اى و گرد آورى داده ها بر مبناى خوداظهاري دستگاه ها، سازمان ها و نهادهاى اجرايى و تكميل پرسشنامه و اخذ نظرات نخبگى انجام، و تحليل داده ها با الگوهاى خاص آمارى توصيفى صورت گرفته است (15، 21). دستگاه هاى موثر و مورد هدف در اين پژوهش كه 26 سازمان و نهاد اجرايى بوده اند؛ پس از مكاتبات متعدد مجموعا 22 دستگاه اعلام همكارى نمودند كه عبارت از: وزارت بهداشت و درمان و آموزش پزشكى، سازمان تربيت بدنى جمهورى اسلامى ايران، سازمان ملى جوانان، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامى، وزارت آموزش و پرورش، سازمان بهزيستى، دادستانى كل كشور، سازمان آموزش فنى و حرفه اى كشور، معاونت حقوقى و توسعه اى قضايى قوه قضائيه، گمرك جمهورى اسلامى ايران، سازمان پزشكى قانونى كشور، سازمان تبليغات اسلامى، ستاد مبارزه با مواد مخدر، سازمان زندان ها و اقدامات تامينى و امنيتى كشور، وزارت اطلاعات، دانشگاه آزاد اسلامى، معاونت نظارت راهبردى و برنامه ريزى رياست جمهورى، وزارت رفاه و تامين اجتماعى، كميته امداد امام خمينى (ره)، وزارت امور خارجه، سازمان صدا و سيما، و نيروى انتظامى هستند. وزارت علوم و تحقيقات و فناورى، وزارت كشور، وزارت جهاد كشاورزى و سازمان نيروى مقاومت بسيج على رغم پيگيرى و مكاتبات متعدد، تا پايان مهلت مقرر اطلاعات مورد نظر را ارسال نمودند. پس از شناسايى سازمان ها و بررسى شرح وظايف، امكانات بالفعل، توانايى هاى بالقوه، تعهدات سازمانى، توافقات و تفاهم نامه هاى درون و برون سازمانى و بر حسب شرح وظايف، به منظور پشتوانه سازى و تقويت راهبردهاى اجرايى مهار پديده مواد مخدر در كشور و تلاش همه

جانبه در جهت شفاف سازی و اجرای استراتژی های مقابله با مشکلات متنوع وابسته به آن، با هدف انسجام ملی و نو آوری در مسیر رفع یا محدود کردن نارسایی های ساختاری، ناهماهنگی ها در تصمیم گیری در سطوح مختلف، تعیین متولی در هر زمینه، هدایت، نظارت، استفاده از ابعاد گوناگون ظرفیت های مردمی، امکانات درمانی، تربیت کادر متخصص، تامین و تخصیص اعتبارات مورد نیاز، و ایجاد هماهنگی بیشتر برای دستیابی به رویکرد مشترک و تعهد بی قید و شرط هم سو با اجرای سیاست های کلان نظام جمهوری اسلامی ایران در مبارزه با مواد مخدر و انواع روان گردان، پرسشنامه ای برای هر سازمان و نهاد به تفکیک موارد یاد شده فوق و نگرش بر راهبردهای منبعث از سیاست ها و با دیدگاهی تحلیلی و همسو با مصوبات و فعالیت های نظارت بر سیاست های کلی مبارزه با مواد مخدر که مصوب و پیشنهادی کمیته حقوقی و نظارت در کمیسیون مبارزه با مواد مخدر و قاچاق دبیرخانه مجمع تشخیص مصلحت نظام است، طراحی و پس از اخذ نظرات نخبگی ارسال گردید. با توجه به مفهوم استراتژی ها، و اشراف کامل به شرح وظایف و برنامه های وابسته، ارشدترین مقام، گزینه مناسب را بر اساس توضیحات مندرج در راهنمای تکمیل پرسشنامه انتخاب نموده است (13، 16، 18). ضمناً دستگاه ها توجه شدند که تقریباً تمامی موارد ذکر شده، مداخلاتی هستند که با مشارکت و همکاری سازمان های اجرایی، قضایی، تامینی، اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی قابل اجرا است. لذا در راستای پاسخگویی، همکاری بی شائبه از جانب تمامی ارگان های مسئول، در سایه عزم ملی، بسیج منابع، نهادها و ارگان ها جلب گردید. سه گزینه در قالب ساختار یک جدول برای هر سیاست و یا راهبرد منبعث از آن طراحی شد و دستگاه ها مجاز به انتخاب گزینه های پیشنهادی گردیدند. از شاخص های آماری مرکزی و پراکندگی برای توصیف شاخص ها و متغیرهای سنجیده شده در تحقیق استفاده شده است. عمده ترین شاخص مرکزی که در مقیاس تورستون استفاده می شود میانه است اما در این تحقیق صرفاً به میانه اکتفا نشده، بلکه

میانگین و مد نیز محاسبه و در تحلیل به کار رفته است. همچنین از حداقل نمرات و حداکثر نمرات و انحراف استاندارد نیز برای تعیین میزان پراکندگی استفاده شده است (22، 23، 24). روشی که لوئیز تورستون برای سنجش و شاخص‌سازی پیشنهاد کرد برای شناسایی و جمع‌آوری عقاید و نظرات تخصصی بسیار مفید است. لذا مقیاس مدرجی از 1 تا 11 ارائه شد تا داوران سنجه‌ها را به کمک آن مورد قضاوت قرار دهند برای اعلام سهم، نقش، اثر و امکانات بر مبنای خود اظهاری سازمان‌ها، دو وضعیت موجود و مطلوب در نظر گرفته شد.

منظور از وضعیت موجود: مجموعه‌ای از وظایف، میزان سهم واقعی، نقش عملیاتی و تاثیر در اثربخشی قانون تشکیل، قوانین عام و خاص مصوب و ابلاغی دیگر مقررات دولتی، مصوبات هیئت وزیران، شورای عالی امنیت ملی، ستاد مبارزه با مواد مخدر که تا زمان تکمیل پرسشنامه بر عهده دستگاه است، می‌باشد و بر این اساس سازمان‌ها طبق مقیاس یازده رتبه‌ای تورستون، رتبه‌ی مورد نظر را اظهار نموده‌اند (14). اما در خصوص وضعیت مطلوب، منظور مجموعه‌ای از وظایف، میزان سهم واقعی، نقش عملیاتی و تاثیر در اثربخشی قانون و امکانات، اعم از منابع انسانی مالی و ساختاری و تشکیلاتی که به موجب سیاست‌های کلی نظام در امر مبارزه با مواد مخدر و اسناد بالادستی نظیر سند چشم‌انداز ایران در افق 1404 و اهداف، راهبردها و الزامات منبعت از آنها که باید بر عهده دستگاه ذیربط قرار گیرد طبق مقیاس یازده رتبه‌ای تورستون، رتبه‌ی مورد نظر را اظهار نموده‌اند (19، 20).

یافته‌های تحقیق:

همانطور که ذکر گردید، پس از شناسایی 26 سازمان و بررسی شرح وظایف، امکانات بالفعل، توانایی‌های بالقوه، تعهدات سازمانی، توافقات و تفاهم‌نامه‌های درون و برون سازمانی؛ بر حسب شرح وظایف، به منظور پشتیبان‌سازی و تقویت راهبردهای اجرایی مهار پدیده مواد مخدر در کشور و تلاش همه جانبه در جهت شفاف‌سازی و اجرای

استراتژی های مقابله با مشکلات متنوع وابسته به آن، با هدف انسجام ملی و نو آوری در مسیر رفع یا محدود کردن نارسایی های ساختاری، ناهماهنگی ها در تصمیم گیری در سطوح مختلف، تعیین متولی در هر زمینه، هدایت، نظارت ، استفاده از ابعاد گوناگون ظرفیت های مردمی، امکانات درمانی، تربیت کادر متخصص، تامین و تخصیص اعتبارات مورد نیاز، و ایجاد انسجام و کارآیی بیشتر برای دستیابی به رویکرد مشترک و تعهد بی قید و شرط در راستای اجرای سیاست های کلان نظام جمهوری اسلامی ایران هم سو با مبارزه با مواد مخدر و انواع روان گردان ، پرسشنامه ای برای هر سازمان و نهاد به تفکیک موارد یاد شده فوق برای ارشدترین مقام هر سازمان ارسال گردید که یافته های آن به ترتیب تکمیل و ارسال پاسخنامه به شرح ذیل است:

وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی

با توجه به نتایج اعلام شده می توان بطور خلاصه امتیاز سیاست‌هایی که دستگاه بدان پرداخته است و سیاست‌های مغفول مانده را به شرح جدول (1) اعلام نمود:

جدول (1) سیاست‌های مرتبط و غیر مرتبط بر اساس شرح وظایف و بر مبنای خود اظهاری در مقیاس تورستون¹

شاخص	یک	دو	سه	چهار	پنج	شش	هفت	هشت	نه	ده	یازده
نقش	*	*	*	4	-	4/66	2	*	3/5	7	*
سهم	*	*	*	4	-	3/66	1	*	3/5	7	*
اثر	*	*	*	4	-	5/33	2	*	3/5	8	*
امکانات	*	*	*	4	-	3/33	1	*	3/5	5	*

همانگونه که مشخص است سیاست‌های 1، 2، 3، 8 و یازده جزو وظایف نیست و وزارت بهداشت با تکمیل پرسشنامه آن را تایید نموده است. اما سیاست پنجم که پیرامون جرم انگاری مصرف مواد مخدر و روانگردان و پیش سازهای آنها است با توجه به تبیین تعیین محدوده‌ی منتج به جرم انگاری از نظر دورمانده است. نقش

1-موردی که زمینه تیره دارند سیاست‌هایی هستند که جزو شرح وظایف نمی‌باشند و مواردی که زمینه رنگ روشن دارند بر حسب شرح وظایف با سازمان مرتبط هستند.

وزارت بهداشت در اتخاذ راهکارهای پیشگیرانه در مقابله با تهدیدات و آسیب های ناشی از مواد مخدر و روانگردان، ایجاد و گسترش امکانات عمومی تشخیص، درمان، بازتوانی و اتخاذ تدابیر علمی جامع و فراگیر بااهداف: درمان و بازتوانی مصرف کنندگان، کاهش آسیب ها و جلوگیری از تغییر الگوی مصرف از مواد کم خطر به مواد پرخطر، اتخاذ تدابیر لازم برای زمینه سازی حمایت های اجتماعی پس از درمان مبتلایان به مواد مخدر و انواع روانگردان، اتخاذ تدابیر لازم برای حضور و مشارکت جدی آحاد مردم و خانواده ها و حمایت از تشکل های مردمی در زمینه های پیشگیری، کاهش آسیب و درمان معتادان و از نظر نقش، سهم، اثر و امکانات رتبه‌ی ضعیف را اظهار نموده است و تنها در مورد توسعه مطالعات و پژوهش های بنیادی، کاربردی و توسعه ای در امر مبارزه با مواد مخدر و روان گردان و پیشگیری و درمان معتادان باتکیه بر دانش روز دنیا و استفاده از ظرفیت های علمی و تخصصی ذیربط در کشور رتبه‌ی متوسط را در اثرگذاری اعلام نموده‌اند. این در حالی است که امکانات موجود را در توسعه‌ی مطالعات و پژوهش‌های بنیادی در حد ضعیف اعلام کرده‌اند. بنابراین، از 6 سیاست اصلی مرتبط، تنها به 4 مورد در برنامه‌ریزی‌ها و مداخلات توجه دارد و عملاً سیاست پنجم که پیرامون برنامه‌های مصوب درمان و کاهش آسیب در جرم انگاری مصرف مواد مخدر و روانگردان و پیش سازهای آنها را هدف قرار می‌دهد را جزو سیاست‌های با امکان مشارکت داوطلبانه اعلام نموده و سیاست چهارم را نیز که در مورد اتخاذ راهکارهای پیشگیرانه در مقابله با تهدیدات و آسیب های ناشی از مواد مخدر و روانگردان با بهره گیری از امکانات دولتی و غیردولتی با تاکید بر تقویت باورهای دینی مردم و اقدامات فرهنگی، هنری، ورزشی، آموزشی و تبلیغاتی در محیط خانواده، کار، آموزش و تربیت و مراکز فرهنگی و عمومی است را جزو وظایف خویش اعلام نموده است. در مورد 5 سیاست باقیمانده نیز به درستی اعلام عدم ارتباط موضوع اظهار شده است. لذا عملاً سیاست 4 و 5 در این دستگاه مغفول مانده است.

سازمان تربیت بدنی

با توجه به نتایج اعلام شده می‌توان بطور خلاصه امتیاز سیاست‌هایی که دستگاه بدان پرداخته است و سیاست‌های مغفول مانده را به شرح جدول (2) اعلام نمود:

جدول (2) سیاست‌های مرتبط و غیر مرتبط بر اساس شرح وظایف و بر مبنای خود اظهاری در مقیاس تورستون

شاخص	یگ	دو	سه	چهار	پنج	شش	هفت	هشت	نه	ده	یازده
نقش	*	*	*	5	*	*	1	*	3	4	*
سهم	*	*	*	5	*	*	2	*	3/5	2	*
اثر	*	*	*	4	*	*	2	*	5	3	*
امکانات	*	*	*	5	*	*	3	*	3	3	*

همانگونه که از جدول مشخص است، سازمان تربیت بدنی با توجه به شرح وظایف مصوب، در حوزه‌ی سیاست‌های یک، دو، سه، پنج، شش، هشت، و یازده مداخله ندارد. مضافاً در حوزه‌ی 4 سیاست باقیمانده که پیرامون اتخاذ راهکارهای پیشگیرانه در مقابله با تهدیدات و آسیب‌های ناشی از مواد مخدر و روانگردان با بهره‌گیری از امکانات دولتی و غیردولتی با تاکید بر تقویت باورهای دینی مردم و اقدامات فرهنگی، هنری، ورزشی، آموزشی و تبلیغاتی در محیط خانواده، کار، آموزش و تربیت و مراکز فرهنگی و عمومی؛ اتخاذ تدابیر لازم برای زمینه‌سازی حمایت‌های اجتماعی پس از درمان مبتلایان به مواد مخدر و انواع روانگردان در زمینه اشتغال، اوقات فراغت، ارائه خدمات مشاوره و پزشکی و حمایت‌های حقوقی و اجتماعی برای افراد بازتوانی شده و خانواده‌های آنها و نیز فراهم نمودن امکانات خدمات درمانی و نیازهای حمایتی افراد مذکور؛ اتخاذ تدابیر لازم برای حضور و مشارکت جدی آحاد مردم و خانواده‌ها و حمایت از تشکل‌های مردمی در زمینه‌های پیشگیری، کاهش آسیب و درمان معتادان و توسعه مطالعات و پژوهش‌های بنیادی، کاربردی و توسعه‌ای در امر مبارزه با مواد مخدر و روان‌گردان و پیشگیری و درمان معتادان باتکیه بر دانش روز دنیا و استفاده از ظرفیت‌های علمی و تخصصی ذیربط در کشور است، بر مبنای

مقیاس تورستون حائز رتبه‌ی ضعیف است. بنابراین همانگونه که در جدول مشخص است بر اساس شرح وظایف، تعهدات سازمانی، توافقات و تفاهم نامه‌های درون و برون سازمانی از مجموعه 11 سیاست کلی مبارزه با مواد مخدر و روان‌گردان، سیاست‌های 4-7-9-10 جزو وظایف اصلی آن پیشنهاد شده است که بر اساس خوداظهاری دستگاه توجه به همه این سیاست‌ها به عنوان وظیفه‌ی قانونی صورت گرفته است. اعلام امکان مشارکت داوطلبانه در هیچ یک از سیاست‌ها نشده است و در خصوص 7 سیاست باقیمانده نیز وظیفه‌ی قانونی ندارند.

سازمان ملی جوانان

با توجه به نتایج اعلام شده می‌توان بطور خلاصه امتیاز سیاست‌هایی که دستگاه بدان پرداخته است و سیاست‌های مغفول مانده را به شرح جدول (3) اعلام نمود:

جدول (3) سیاست‌های مرتبط و غیر مرتبط بر اساس شرح وظایف

و بر مبنای خود اظهاری در مقیاس تورستون

شاخص	یک	دو	سه	چهار	پنج	شش	هفت	هشت	نه	ده	یازده
نقش	*	*	*	-	*	-	-	*	-	5	2
سهام	*	*	*	-	*	-	-	*	-	3	2
اثر	*	*	*	-	*	-	-	*	-	2	2
امکانات	*	*	*	-	*	-	-	*	-	5	3

همانگونه که از جدول مشخص است در خصوص سیاست‌های یک، دو، سه، پنج، و هشت، که بر اساس شرح وظایف مصوب سازمان ملی جوانان جزو سیاست‌های مرتبط در حوزه‌ی برنامه‌ریزی و مداخله‌ی این سازمان نیست، بر مبنای خود اظهاری نیز اعلام کرده‌اند اما در خصوص سیاست یازدهم که پیرامون ارتقاء و اصلاح ساختار نظام مدیریت مبارزه با مواد مخدر و روان‌گردان به منظور تحقق سیاست‌های کلی نظام و سرعت بخشیدن به فعالیت‌ها و هماهنگی در اتخاذ سیاست‌های عملیاتی و کلیه اقدامات اجرایی و قضایی و حقوقی است اظهار نموده‌اند که مرتبط است، ولی رتبه‌ی آن برای نقش، سهم، اثر و امکانات بسیار ضعیف اعلام شده است. تحلیل اطلاعات بدست آمده نشان می‌دهد که علی‌رغم ارتباط سازمان ملی جوانان با سیاست‌های

چهار، شش، هفت، نه و ده که در خصوص: اتخاذ راهکارهای پیشگیرانه در مقابله با تهدیدات و آسیب های ناشی از مواد مخدر و روانگردان با بهره گیری از امکانات دولتی و غیردولتی با تاکید بر تقویت باورهای دینی مردم و اقدامات فرهنگی، هنری، ورزشی، آموزشی و تبلیغاتی در محیط خانواده، کار، آموزش و تربیت و مراکز فرهنگی و عمومی؛ ایجاد و گسترش امکانات عمومی تشخیص، درمان، بازتوانی و اتخاذ تدابیر علمی جامع و فراگیر باهدف: بازتوانی مصرف کنندگان، کاهش آسیب ها و جلوگیری از تغییر الگوی مصرف از مواد کم خطر به مواد پرخطر؛ اتخاذ تدابیر لازم برای زمینه سازی حمایت های اجتماعی پس از درمان مبتلایان به مواد مخدر و انواع روانگردان در زمینه اشتغال، اوقات فراغت، ارائه خدمات مشاوره و اتخاذ تدابیر لازم برای حضور و مشارکت جدی آحاد مردم و خانواده ها و حمایت از تشکل های مردمی در زمینه های پیشگیری، کاهش آسیب و درمان معتادان پزشکی و حمایت های حقوقی و اجتماعی برای افراد بازتوانی شده و خانواده های آنها و نیز فراهم نمودن امکانات و نیازهای حمایتی افراد مذکور است، بر مبنای خود اظهاری اعلام نموده اند که در حوزه ی وظایف آن سازمان نیست که قطعا حکایت از وجود خلاء در برنامه ریزی پیرامون مبارزه با مواد مخدر و روانگردان در این سازمان دارد. بر اساس شرح وظایف، تعهدات سازمانی، توافقات و تفاهم نامه های درون و برون سازمانی از مجموعه 11 سیاست کلی مبارزه با مواد مخدر و روان گردان، سیاست های 4-6-7-9-10 جزو وظایف اصلی آن پیشنهاد شده است که بر اساس خوداظهاری دستگاه، تنها توجه به سیاست های 10 و 11 به عنوان وظایف اصلی سازمان اعلام شده است. لذا به نظر می رسد توجه این سازمان تنها به توسعه مطالعات و پژوهش های بنیادی، کاربردی و ارتقاء و اصلاح ساختار نظام مدیریت مبارزه با مواد مخدر و روانگردان جای تامل دارد. این سازمان امکان مشارکت داوطلبانه را در مورد سیاست های ۹،۷،۶،۴ اظهار نموده است که عملا باعث می شود سیاست های مورد نظر مغفول بماند. در خصوص پنج

سیاست باقیمانده نیز به درستی اعلام شده است که وظیفه قانونی ندارند.

وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی

با توجه به نتایج اعلام شده می‌توان بطور خلاصه امتیاز سیاست‌هایی که دستگاه بدان پرداخته است و سیاست‌های مغفول مانده را به شرح جدول (4) اعلام نمود:

جدول (4) سیاست‌های مرتبط و غیر مرتبط بر اساس شرح وظایف

و بر مبنای خود اظهاری در مقیاس تورستون

شاخص	یک	دو	سه	چهار	پنج	شش	هفت	هشت	نه	ده	یازده
نقش	2	2	*	4	*	*	2	*	4	4	*
سهم	2	2	*	3	*	*	3	*	3	4	*
اثر	2	2	*	7	*	*	6	*	7/5	4	*
امکانات	3	3	*	2	*	*	4	*	3	3	*

همانگونه که در جدول مشخص است. سیاست‌های یک، دو، سه، پنج، شش، هشت، ده و یازده جزو سیاست‌های مرتبط در حوزه‌ی شرح وظایف وزارت فرهنگ نیست که در موارد سه، پنج، شش، و یازده اتفاق نظر وجود دارد، اما موارد یک، دو و ده را که در خصوص مبارزه فراگیر و قاطع علیه کلیه فعالیتها و اقدامات غیرقانونی مرتبط با مواد مخدر و روانگردان و پیش سازهای آنها از قبیل کشت، تولید، ورود، صدور، نگهداری و عرضه مواد؛ تقویت، توسعه، تجهیز و استفاده فراگیر از امکانات اطلاعاتی، نظامی، انتظامی و قضایی برای شناسایی و تعقیب و انهدام شبکه‌ها و مقابله با عوامل اصلی داخلی و بین‌المللی مرتبط با مواد مخدر و انواع روانگردانها و پیش سازهای آنها و توسعه مطالعات و پژوهش‌های بنیادی، کاربردی و توسعه‌ای در امر مبارزه با مواد مخدر و روان گردان و پیشگیری و درمان معتادان باتکیه بر دانش روز دنیا و استفاده از ظرفیت‌های علمی و تخصصی ذیربط در کشور است را مرتبط اظهار نموده‌اند که به نظر می‌رسد در صورت مداخله در اجرای این سیاست‌ها عملاً موجب اتلاف بخشی از سرمایه سخت افزاری و نرم افزاری مبارزه با مواد مخدر و روانگردان می‌شوند و از سوی دیگر با سازمان‌های مرتبط موثر در این حوزه موازی کاری خواهند داشت. در سیاست چهارم که

در خصوص اتخاذ راهکارهای پیشگیرانه در مقابله با تهدیدات و آسیب های ناشی از مواد مخدر و روانگردان با بهره گیری از امکانات دولتی و غیردولتی با تاکید بر تقویت باورهای دینی مردم و اقدامات فرهنگی، هنری، ورزشی، آموزشی و تبلیغاتی در محیط خانواده، کار، آموزش و تربیت و مراکز فرهنگی و عمومی است رتبه‌ی نقش، سهم و امکانات در حد ضعیف و اثربخشی متوسط اعلام شده است. در خصوص سیاست‌های هفتم و نهم که پیرامون اتخاذ تدابیر لازم برای زمینه سازی حمایت های اجتماعی پس از درمان مبتلایان به مواد مخدر و انواع روانگردان در زمینه اشتغال، اوقات فراغت، ارائه خدمات مشاوره و پزشکی و حمایت های حقوقی و اجتماعی برای افراد و اتخاذ تدابیر لازم برای حضور و مشارکت جدی آحاد مردم و خانواده ها و حمایت از تشکل های مردمی در زمینه های پیشگیری، کاهش آسیب و درمان معتادان است، مشابه سیاست چهارم رتبه‌ی ضعیف برای نقش، سهم و امکانات اعلام شده است و این در حالی است که رتبه‌ی متوسط برای اثربخشی عنوان شده است. بنابراین بر اساس شرح وظایف، تعهدات سازمانی، توافقات و تفاهم نامه های درون و برون سازمانی از مجموعه 11 سیاست کلی مبارزه با مواد مخدر و روان گردان، سیاست‌های 4-7-9 جزو وظایف اصلی آن پیشنهاد شده است که بر اساس خوداظهاری دستگاه سیاست‌های 1، 2، 4، 7، 9، 10 به عنوان وظایف اصلی سازمان اعلام شده است که به نظر می‌رسد برنامه ریزی پیرامون سیاست‌های 1، 2 و 10 که خارج از وظایف اصلی است، ضمن ایجاد شرایط موازی کاری با سایر دستگاه‌ها موجب اتلاف بودجه و نیروی سخت افزاری و نرم افزاری می‌گردد. ضمناً در مورد سیاست‌های 3، 5، 6، 8 و 11 به درستی اظهار شده است که وظیفه ای ندارد.

وزارت آموزش و پرورش

با توجه به نتایج اعلام شده می‌توان بطور خلاصه امتیاز سیاست‌هایی که دستگاه بدان پرداخته است و سیاست‌های مغفول مانده را به شرح جدول (5) اعلام نمود:

جدول (5) سیاست‌های مرتبط و غیر مرتبط بر اساس شرح وظایف
و بر مبنای خود اظهاری در مقیاس تورستون

شاخص	یگ	دو	سه	چهار	پنج	شش	هفت	هشت	نه	ده	یازده
نقش	*	*	*	6	*	1	3	*	5	4	3
سهم	*	*	*	4	*	1	4	*	6	3	3
اثر	*	*	*	5	*	1	4	*	6	4	4
امکانات	*	*	*	3	*	1	4	*	3	1	4

همانگونه که در جدول مشخص است، وزارت آموزش و پرورش، بر مبنای شرح وظایف مصوب در حوزه‌های مرتبط با سیاست‌های یک، دو، سه، پنج و هفت مداخله نمی‌نماید. این در حالی است که در خصوص سیاست‌های هفت و یازده که پیرامون اتخاذ تدابیر لازم برای زمینه سازی حمایت های اجتماعی پس از درمان مبتلایان به مواد مخدر و انواع روانگردان در زمینه اشتغال، اوقات فراغت، ارائه خدمات مشاوره و پزشکی و حمایت های حقوقی و اجتماعی برای افراد و ارتقاء و اصلاح ساختار نظام مدیریت مبارزه با مواد مخدر و روانگردان به منظور تحقق سیاست های کلی نظام و سرعت بخشیدن به فعالیت ها و هماهنگی در اتخاذ سیاستهای عملیاتی و کلیه اقدامات اجرایی و قضایی و حقوقی است، خود را موثر در این حوزه‌ها اعلام نموده‌اند و که قطعاً علاوه بر اقدام موازی با سایر سازمان‌ها می‌تواند موجب اتلاف منابع سخت افزاری و نرم افزاری موثر در این حیطه شود. مضافاً در خصوص سهم و نقش و اثر و امکانات در 4 سیاست باقیمانده‌ی مرتبط که در خصوص اتخاذ راهکارهای پیشگیرانه در مقابله با تهدیدات و آسیب های ناشی از مواد مخدر و روانگردان با بهره گیری از امکانات دولتی و غیردولتی با تاکید بر تقویت باورهای دینی مردم و اقدامات فرهنگی، هنری، ورزشی، آموزشی و تبلیغاتی در محیط خانواده، کار، آموزش و تربیت و مراکز فرهنگی و عمومی؛ اتخاذ تدابیر لازم برای حضور و مشارکت جدی آحاد مردم و خانواده ها و حمایت از تشکل های مردمی در زمینه های پیشگیری، کاهش آسیب و درمان معتادان و توسعه مطالعات و پژوهش های بنیادی، کاربردی و توسعه ای در امر مبارزه با مواد مخدر و روان گردان و

پیشگیری و درمان معتادان باتکیه بر دانش روز دنیا و استفاده از ظرفیت های علمی و تخصصی ذیربط در کشور است رتبه ی ضعیف را برای نقش، سهم، اثر و امکانات اعلام نموده اند. توجه به رتبه ی بسیار ضعیف اظهار شده در اثربخشی سیاست ششم که پیرامون اتخاذ تدابیر علمی جامع و فراگیر باهدف: بازتوانی مصرف کنندگان، کاهش آسیب ها و جلوگیری از تغییر الگوی مصرف از مواد کم خطر به مواد پرخطر است نیز جای تعمق دارد .

سازمان بهزیستی

با توجه به نتایج اعلام شده می توان بطور خلاصه امتیاز سیاست های که دستگاه بدان پرداخته است و سیاست های مغفول مانده را به شرح جدول (6) اعلام نمود:

جدول (6) سیاست های مرتبط و غیر مرتبط بر اساس شرح وظایف و بر مبنای خود اظهاری در مقیاس تورستون

شاخص	یگ	دو	سه	چهار	پنج	شش	هفت	هشت	نه	ده	یازده
نقش	*	*	*	3	-	4/3	2	*	4/5	2	*
سهم	*	*	*	5	-	4/6	3	*	4	-	*
اثر	*	*	*	6	-	5/6	2	*	3/5	-	*
امکانات	*	*	*	4	-	3	2	*	3/5	-	*

همانگونه که در جدول مشخص است، در سازمان بهزیستی حسب شرح وظایف مصوب سیاست های یک، دو، سه، هشت و یازده خارج از حوزه ی مداخله است که طبق خود اظهاری در اطلاعات جمع آوری شده مورد تائید قرار گرفته است. اما در مورد سیاست های چهار، شش، هفت و نه، که پیرامون اتخاذ راهکارهای پیشگیرانه در مقابله با تهدیدات و آسیب های ناشی از مواد مخدر و روانگردان با بهره گیری از امکانات دولتی و غیردولتی با تاکید بر تقویت باورهای دینی مردم و اقدامات فرهنگی، هنری، ورزشی، آموزشی و تبلیغاتی در محیط خانواده، کار، آموزش و تربیت و مراکز فرهنگی و عمومی؛ ایجاد و گسترش امکانات عمومی تشخیص، درمان، بازتوانی و اتخاذ تدابیر علمی جامع و فراگیر باهدف: درمان و بازتوانی مصرف کنندگان، کاهش آسیب ها و جلوگیری از تغییر الگوی مصرف از مواد کم خطر

به مواد پرخطر؛ اتخاذ تدابیر لازم برای زمینه سازی حمایت های اجتماعی پس از درمان مبتلایان به مواد مخدر و انواع روانگردان درزمینه اشتغال، اوقات فراغت، ارائه خدمات مشاوره و پزشکی و حمایت های حقوقی و اجتماعی برای افراد بازتوانی شده و خانواده های آنها و نیز فراهم نمودن امکانات خدمات درمانی و نیاز های حمایتی افراد مذکور و اتخاذ تدابیر لازم برای حضور و مشارکت جدی آحاد مردم و خانواده ها و حمایت از تشکل های مردمی در زمینه های پیشگیری، کاهش آسیب و درمان معتادان است رتبه‌ی ضعیف در نقش، سهم، اثر و امکانات اعلام شده است. مضافاً در مورد سیاست پنجم مبارزه با مواد مخدر و روانگردان که در خصوص مداخلات موثر در جرم انگاری مصرف مواد مخدر و روانگردان و پیش سازهای آنها جز در موارد علمی، پزشکی، صنعتی و برنامه های مصوب درمان و کاهش آسیب است، بر اساس خود اظهاری خود را موثر اعلام نکرده‌اند. نکته‌ی جالب تر در مورد سیاست دهم است که پیرامون توسعه مطالعات و پژوهش های بنیادی، کاربردی و توسعه ای در امر مبارزه با مواد مخدر و روان گردان و پیشگیری و درمان معتادان باتکیه بر دانش روز دنیا و استفاده از ظرفیت های علمی و تخصصی ذیربط در کشور می‌باشد و سازمان بهزیستی بدون داشتن سهم، اثر و امکانات، خود را صاحب نقش در این حوزه اظهار نموده است که جای تعمق دارد. بر اساس شرح وظایف، تعهدات سازمانی، توافقات و تفاهم نامه های درون و برون سازمانی از مجموعه 11 سیاست کلی مبارزه با مواد مخدر و روان گردان، سیاست‌های 4-5-6-7-9-10 جزو وظایف اصلی آن پیشنهاد شده است که بر اساس خوداظهاری دستگاه، سیاست پنجم که در مورد اهمیت توجه به برنامه های مصوب درمان و کاهش آسیب در موارد علمی، پزشکی و صنعتی به منظور جرم انگاری مصرف مواد مخدر و روانگردان و پیش سازهای آنها است را جزو وظایف خود در برنامه‌ریزی اعلام نموده اند. لذا به این سیاست در مداخلات سازمانی بی‌توجهی شده است و تنها امکان مشارکت داوطلبانه را در مورد آن اظهار نموده‌اند. در سایر

موارد به درستی اعلام عدم وظیفه قانونی در قبال سیاست‌ها صورت گرفته است.

دادستانی کل کشور

با توجه به نتایج اعلام شده می‌توان بطور خلاصه امتیاز سیاست‌هایی که دستگاه بدان پرداخته است و سیاست‌های مغفول مانده را به شرح جدول (7) اعلام نمود:

جدول (7) سیاست‌های مرتبط و غیر مرتبط بر اساس شرح وظایف

و بر مبنای خود اظهاری در مقیاس تورستون

شاخص	یگ	دو	سه	چهار	پنج	شش	هفت	هشت	نه	ده	یازده
نقش	2/6	2/18	2	4	2	5	3	6	5	5	2
سهم	2/3	2/31	1	3	2	4	3	4	5	4	2
اثر	3/16	2/37	2	3	2	4	3	5	4	3	2
امکانات	3/33	2/37	2	5	2	5	3	5	6	6	2

همانگونه که در جدول مشخص است، دادستانی کل کشور در خصوص کلیه سیاست‌ها، نقش، سهم، اثر و امکانات در نظر گرفته است. سیاست‌های یک، دو، سه، پنج، هفت، یازده که پیرامون مبارزه فراگیر و قاطع علیه کلیه فعالیتها و اقدامات غیرقانونی مرتبط با مواد مخدر و روانگردان و پیش سازهای آنها از قبیل کشت، تولید، ورود، صدور، نگهداری و عرضه مواد؛ تقویت، توسعه، تجهیز و استفاده فراگیر از امکانات اطلاعاتی، نظامی، انتظامی و قضایی برای شناسایی و تعقیب و انهدام شبکه‌ها و مقابله با عوامل اصلی داخلی و بین‌المللی مرتبط با مواد مخدر و انواع روانگردانها و پیش سازهای آنها؛ تقویت، تجهیز و توسعه یگانها و مکانیزه کردن سیستم‌های کنترلی و تمرکز اطلاعات به منظور کنترل مرزها و مبادی ورودی کشور و جلوگیری از اقدامات غیرقانونی مرتبط با مواد مخدر، روانگردان و پیش سازهای آنها و تقویت ساختار تخصصی مبارزه با مواد مخدر در نیروی انتظامی و سایر دستگاههای ذیربط، جرم‌انگاری مصرف مواد مخدر و روانگردان و پیش سازهای آنها جز در موارد علمی، پزشکی، صنعتی و برنامه‌های مصوب درمان و کاهش آسیب، اتخاذ تدابیر لازم برای زمینه‌سازی حمایت‌های اجتماعی پس از درمان مبتلایان به مواد مخدر و انواع روانگردان در زمینه اشتغال،

اوقات فراغت، ارائه خدمات مشاوره و پزشکی و حمایت های حقوقی و اجتماعی برای افراد بازتوانی شده و خانواده های آنها و نیز فراهم نمودن امکانات خدمات درمانی و نیاز های حمایتی افراد مذکور و ارتقاء و اصلاح ساختار نظام مدیریت مبارزه با مواد مخدر و روانگردان به منظور تحقق سیاست های کلی نظام و سرعت بخشیدن به فعالیت ها و هماهنگی در اتخاذ سیاستهای عملیاتی و کلیه اقدامات اجرایی و قضایی و حقوقی می باشد و جزو شرح وظایف این دستگاه است به لحاظ نقش، سهم، اثر و امکانات رتبه‌ی ضعیف اعلام کرده است. در مورد سیاست‌های چهار، شش، هشت، نه و ده که در خصوص اتخاذ راهکارهای پیشگیرانه در مقابله با تهدیدات و آسیب های ناشی از مواد مخدر و روانگردان با بهره گیری از امکانات دولتی و غیردولتی با تاکید بر تقویت باورهای دینی مردم و اقدامات فرهنگی، هنری، ورزشی، آموزشی و تبلیغاتی در محیط خانواده، کار، آموزش و تربیت و مراکز فرهنگی و عمومی، ایجاد و گسترش امکانات عمومی تشخیص، درمان، بازتوانی و اتخاذ تدابیر علمی جامع و فراگیر باهدف: درمان و بازتوانی مصرف کنندگان، کاهش آسیب ها و جلوگیری از تغییر الگوی مصرف از مواد کم خطر به مواد پرخطر، تقویت و ارتقاء دیپلماسی منطقه ای و بین المللی مرتبط با مواد مخدر و روانگردان، اتخاذ تدابیر لازم برای حضور و مشارکت جدی آحاد مردم و خانواده ها و حمایت از تشکل های مردمی در زمینه های پیشگیری، کاهش آسیب و درمان معتادان، توسعه مطالعات و پژوهش های بنیادی، کاربردی و توسعه ای در امر مبارزه با مواد مخدر و روان گردان و پیشگیری و درمان معتادان باتکیه بر دانش روز دنیا و استفاده از ظرفیت های علمی و تخصصی ذریبط در کشور است نیز در نقش، سهم، اثر و امکانات، رتبه‌ی ضعیف اظهار نموده‌اند. لذا بر اساس شرح وظایف، تعهدات سازمانی، توافقات و تفاهم نامه های درون و برون سازمانی از مجموعه 11 سیاست کلی مبارزه با مواد مخدر و روان گردان، سیاست‌های 1-2-3-5-7-11 به عنوان وظایف اصلی آن پیشنهاد شده است که بر اساس خوداظهاری

دستگاه، علاوه بر موارد یاد شده، سیاست‌های 6، 8، 9 و 10 نیز جزو وظایف اصلی اظهار شده است که به نظر می‌رسد توجه و به‌کارگیری ظرفیت و پتانسیل بالفعل و بالقوه این دستگاه پیرامون ایجاد و گسترش امکانات عمومی تشخیص، درمان، بازتوانی؛ تقویت و ارتقاء دیپلماسی منطقه‌ای و بین‌المللی؛ حمایت از تشکل‌های مردمی در زمینه‌های پیشگیری، کاهش آسیب و درمان معتادان برای اتخاذ تدابیر لازم جهت حضور و مشارکت جدی آحاد مردم و خانواده‌ها و توسعه مطالعات و پژوهش‌های بنیادی، کاربردی بهتر است جزو موارد میسرر مشارکت د اوطلبانه اعلام می‌گردید تا بصورتی هدفمند از ظرفیت‌های این نهاد ویژه استفاده گردد. البته بر اساس تحلیل آماری که در گزارش اصلی آمده است، ضعف در مداخله دستگاه‌ها به لحاظ نقش، سهم، اثر و امکانات ممکن است تا حدودی با مداخلات دستگاه‌های دیگر در حوزه‌هایی که به لحاظ قانونی فاقد وظیفه‌ی تعریف شده هستند، پوشش داده شود.

سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای

با توجه به نتایج اعلام شده می‌توان بطور خلاصه امتیاز سیاست‌هایی که دستگاه بدان پرداخته است و سیاست‌های مغفول مانده را به شرح جدول (8) اعلام نمود:

جدول (8) سیاست‌های مرتبط و غیر مرتبط بر اساس شرح وظایف

و بر مبنای خود اظهاری در مقیاس تورستون

شاخص	یگ	دو	سه	چهار	پنج	شش	هفت	هشت	نه	ده	یازده
نقش	*	*	*	3	*	-	3	*	3	-	*
سهم	*	*	*	4	*	-	5	*	3	-	*
اثر	*	*	*	4	*	-	4	*	4	-	*
امکانات	*	*	*	4	*	-	4	*	3	-	*

سیاست‌های یک، دو، سه، پنج، هفت، هشت و یازده که در خصوص: مبارزه فراگیر و قاطع علیه کلیه فعالیتها و اقدامات غیرقانونی مرتبط با مواد مخدر و روانگردان و پیش‌سازهای آنها از قبیل کشت، تولید، ورود، صدور، نگهداری و عرضه مواد، تقویت، توسعه، تجهیز و استفاده فراگیر از امکانات اطلاعاتی، نظامی، انتظامی و قضایی برای شناسایی و تعقیب و انهدام شبکه‌ها و مقابله با عوامل اصلی داخلی و

بین المللی مرتبط با مواد مخدر و انواع روانگردانها و پیش سازهای آنها، تقویت، تجهیز و توسعه یگانها و مکانیزه کردن سیستم های کنترلی و تمرکز اطلاعات به منظور کنترل مرزها و مبادی ورودی کشور و جلوگیری از اقدامات غیرقانونی مرتبط با مواد مخدر، روانگردان و پیش سازهای آنها و تقویت ساختار تخصصی مبارزه با مواد مخدر در نیروی انتظامی و سایر دستگاههای ذیربط، جرم انگاری مصرف مواد مخدر و روانگردان و پیش سازهای آنها جز درموارد علمی، پزشکی، صنعتی و برنامه های مصوب درمان و کاهش آسیب، اتخاذ تدابیر لازم برای زمینه سازی حمایت های اجتماعی پس از درمان مبتلایان به مواد مخدر و انواع روانگردان در زمینه اشتغال، اوقات فراغت، ارائه خدمات مشاوره و پزشکی و حمایت های حقوقی و اجتماعی برای افراد بازتوانی شده و خانواده های آنها و نیز فراهم نمودن امکانات خدمات درمانی و نیاز های حمایتی افراد مذکور، تقویت و ارتقاء دیپلماسی منطقه ای و بین المللی مرتبط با مواد مخدر و روانگردان و ارتقاء و اصلاح ساختار نظام مدیریت مبارزه با مواد مخدر و روانگردان به منظور تحقق سیاست های کلی نظام و سرعت بخشیدن به فعالیت ها و هماهنگی در اتخاذ سیاستهای عملیاتی و کلیه اقدامات اجرایی و قضایی و حقوقی به غیر از سیاست هفتم، خود را فاقد نقش، سهم، اثر و امکانات معرفی نموده اند. در مورد سایر موارد نیز فقط برای سیاستهای چهار و نه که پیرامون اتخاذ راهکارهای پیشگیرانه در مقابله با تهدیدات و آسیب های ناشی از مواد مخدر و روانگردان با بهره گیری از امکانات دولتی و غیردولتی با تاکید بر تقویت باورهای دینی مردم و اقدامات فرهنگی، هنری، ورزشی، آموزشی و تبلیغاتی در محیط خانواده، کار، آموزش و تربیت و مراکز فرهنگی و عمومی و اتخاذ تدابیر لازم برای حضور و مشارکت جدی آحاد مردم و خانواده ها و حمایت از تشکل های مردمی در زمینه های پیشگیری، کاهش آسیب و درمان معتادان است رتبه ی ضعیف نقش، سهم، اثر و امکانات اعلام کرده اند. در مورد سیاستهای شش و ده که در مورد ایجاد و گسترش

امکانات عمومی و اتخاذ تدابیر علمی جامع و فراگیر با هدف بازتوانی و کاهش آسیب ها و استفاده از ظرفیت های علمی و تخصصی مرتبط در کشور می‌باشد، هیچگونه نقش، سهم، اثر و امکاناتی را اعلام نکرده اند. بر اساس شرح وظایف، تعهدات سازمانی، توافقات و تفاهم نامه های درون و برون سازمانی از مجموعه 11 سیاست کلی مبارزه با مواد مخدر و روان‌گردان، سیاست‌های 4-6-9-10 جزو وظایف اصلی آن پیشنهاد شده است که بر اساس خوداظهاری دستگاه سیاست‌های چهارم و ششم را به عنوان مواردی که امکان مشارکت داوطلبانه وجود دارد اظهار نموده‌اند که موجب مغفول ماندن آنها شده و سیاست هفتم را که در خصوص اتخاذ تدابیر لازم برای زمینه سازی حمایت های اجتماعی پس از درمان مبتلایان با توجه به حمایت های حقوقی و اجتماعی افراد است را به عنوان وظیفه‌ی قانونی اعلام نموده‌اند. ضمناً سایر موارد به درستی خارج از وظیفه‌ی قانونی اعلام شده است.

معاونت حقوقی و توسعه قضایی قوه قضائیه

با توجه به نتایج اعلام شده می‌توان بطور خلاصه امتیاز سیاست‌هایی که دستگاه بدان پرداخته است و سیاست‌های مغفول مانده را به شرح جدول (9) اعلام نمود.

جدول (9) سیاست‌های مرتبط و غیر مرتبط بر اساس شرح وظایف

و بر مبنای خود اظهاری در مقیاس تورستون

شاخص	یک	دو	سه	چهار	پنج	شش	هفت	هشت	نه	ده	یازده
نقش	-	3/3	-	4	-	*	-	3	4	-	-
سهم	-	3	-	2	-	*	-	3	4	-	-
اثر	-	3/5	-	5	-	*	-	5	6	-	-
امکانات	-	2/3	-	3	-	*	-	3	3	-	-

همانگونه که از جدول مشخص است، معاونت حقوقی و توسعه‌ی قضایی قوه قضائیه در خصوص سیاست‌های یک، سه، پنج، هفت و یازده که در خصوص، مبارزه فراگیر و قاطع علیه کلیه فعالیتها و اقدامات غیرقانونی مرتبط با مواد مخدر و روانگردان و پیش‌سازهای آنها از قبیل کشت، تولید، ورود، صدور، نگهداری و عرضه مواد، تقویت، تجهیز و توسعه یگانها و مکانیزه کردن سیستم های کنترلی و تمرکز

اطلاعات به منظور کنترل مرزها و مبادی ورودی کشور و جلوگیری از اقدامات غیرقانونی مرتبط با مواد مخدر؛ روانگردان و پیش سازهای آنها و تقویت ساختار تخصصی مبارزه با مواد مخدر در نیروی انتظامی و سایر دستگاههای ذیربط؛ جرم انگاری مصرف مواد مخدر و روانگردان و پیش سازهای آنها جز در موارد علمی، پزشکی، صنعتی و برنامه های مصوب درمان و کاهش آسیب؛ اتخاذ تدابیر لازم برای زمینه سازی حمایت های اجتماعی پس از درمان مبتلایان به مواد مخدر و انواع روانگردان در زمینه اشتغال، اوقات فراغت، ارائه خدمات مشاوره و پزشکی و حمایت های حقوقی و اجتماعی برای افراد است، رتبه‌ای برای نقش، سهم، اثر و امکانات اعلام ننموده‌اند و تنها در مورد سیاست دوم که پیرامون تقویت، توسعه، تجهیز و استفاده فراگیر از امکانات اطلاعاتی، نظامی، انتظامی و قضایی برای شناسایی و تعقیب و انهدام شبکه‌ها و مقابله با عوامل اصلی داخلی و بین المللی مرتبط با مواد مخدر و انواع روانگردانها و پیش سازهای آنها است رتبه‌ی ضعیف برای نقش، سهم، اثر و امکانات عنوان کرده‌اند که بر حسب مقیاس تورستن رتبه‌ی ضعیف است. اما در مورد سیاست‌های چهار، شش، هشت، نه و ده که حسب شرح وظایف جزو سیاست‌های مرتبط نیست، برای موارد چهار، هشت و نه که در خصوص اتخاذ راهکارهای پیشگیرانه در مقابله با تهدیدات و آسیب های ناشی از مواد مخدر و روانگردان با بهره گیری از امکانات دولتی و غیردولتی با تاکید بر تقویت باورهای دینی مردم و اقدامات فرهنگی، هنری، ورزشی، آموزشی و تبلیغاتی در محیط خانواده، کار، آموزش و تربیت و مراکز فرهنگی و عمومی؛ تقویت و ارتقاء دیپلماسی منطقه ای و بین المللی مرتبط با مواد مخدر و روانگردان و اتخاذ تدابیر لازم برای حضور و مشارکت جدی آحاد مردم و خانواده‌ها و حمایت از تشکل های مردمی در زمینه های پیشگیری، کاهش آسیب و درمان معطادان است نیز رتبه‌ی ضعیف را در مورد نقش، سهم، اثر و امکانات اعلام کرده‌اند که جای بازنگری دارد. بنابراین بر اساس شرح وظایف، تعهدات سازمانی، توافقات و تفاهم نامه های درون و برون سازمانی از

مجموعه 11 سیاست کلی مبارزه با مواد مخدر و روان‌گردان، سیاست‌های 1-2-3-5-7-11 جزو وظایف اصلی آن پیشنهاد شده است که بر اساس خوداظهاری دستگاه، تنها سیاست دوم به عنوان وظیفه‌ی قانونی مورد تأیید قرار گرفته است. در این نهاد در خصوص سیاست‌های یکم، سوم، پنجم، هفتم و یازدهم تنها به امکان مشارکت داوطلبانه اکتفا شده است که خلاء مهمی به نظر می‌رسد. مضافاً در مورد سیاست‌های 4، 8 و 9 که پیرامون تقویت باورهای دینی مردم و اقدامات فرهنگی، هنری، ورزشی، آموزشی و تبلیغاتی در محیط خانواده، کار، آموزش و تربیت و مراکز فرهنگی و عمومی با بهره‌گیری از امکانات دولتی و غیردولتی جهت اتخاذ راهکارهای پیشگیرانه در مقابله با تهدیدات و آسیب‌های ناشی از مواد مخدر و روان‌گردان و تقویت و ارتقاء دیپلماسی منطقه‌ای و بین‌المللی و اتخاذ تدابیر لازم برای حضور و مشارکت جدی آحاد مردم و خانواده‌ها و حمایت از تشکل‌های مردمی در زمینه‌های پیشگیری، کاهش آسیب و درمان تأکید دارد را به عنوان بخشی از وظایف قانونی معرفی نموده‌اند. سیاست‌ششم را به درستی خارج از حیطه‌ی وظایف قانونی خود معرفی کرده‌اند.

گمرک جمهوری اسلامی ایران

با توجه به نتایج اعلام شده می‌توان بطور خلاصه امتیاز سیاست‌هایی که دستگاه بدان پرداخته است و سیاست‌های مغفول مانده را به شرح جدول (10) اعلام نمود:

جدول (10) سیاست‌های مرتبط و غیر مرتبط بر اساس شرح وظایف

و بر مبنای خود اظهاری در مقیاس تورستون

شاخص	یک	دو	سه	چهار	پنج	شش	هفت	هشت	نه	ده	یازده
نقش	2	-	3	*	*	*	*	-	*	*	*
سهم	2/66	-	2	*	*	*	*	-	*	*	*
اثر	2	-	2	*	*	*	*	-	*	*	*
امکانات	1	-	1	*	*	*	*	-	*	*	*

همانگونه که در جدول مشخص است، گمرک جمهوری اسلامی ایران سیاست‌های یک و سه را که در خصوص مبارزه فراگیر و قاطع علیه

کلیه فعالیتها و اقدامات غیرقانونی مرتبط با مواد مخدر و روانگردان و پیش سازهای آنها از قبیل کشت، تولید، ورود، صدور، نگهداری و عرضه مواد و تقویت، تجهیز و توسعه یگانها و مکانیزه کردن سیستم های کنترلی و تمرکز اطلاعات به منظور کنترل مرزها و مبادی ورودی کشور و جلوگیری از اقدامات غیرقانونی مرتبط با مواد مخدر، روانگردان و پیش سازهای آنها و تقویت ساختار تخصصی مبارزه با مواد مخدر در نیروی انتظامی و سایر دستگاههای ذیربط می باشد را با وظایف مصوب سازمان مرتبط اعلام نموده است و رتبه ی نقش، سهم، اثر و امکانات را نیز در این سیاستها بسیار ضعیف اعلام نموده است. در مورد سیاستهای دو و هشت که در مورد استفاده فراگیر از امکانات اطلاعاتی، نظامی، انتظامی و قضایی برای شناسایی و تعقیب و انهدام شبکه ها و مقابله با عوامل اصلی داخلی و بین المللی مرتبط با مواد مخدر و انواع روانگردانها و پیش سازهای آنها و تقویت و ارتقاء دیپلماسی منطقه ای و بین المللی مرتبط با مواد مخدر و روانگردان خصوصا فراهم نمودن زمینه اقدام مشترک در جلوگیری از ترانزیت غیر قانونی مواد مخدر را مرتبط با شرح وظایف سازمانی بر اساس خود اظهاری نمی داند که جای بررسی و تعمق دارد. در خصوص هفت سیاست باقیمانده نیز همانگونه که انتظار می رفت اعلام نموده است که مرتبط نمی باشد. لذا بر اساس شرح وظایف، تعهدات سازمانی، توافقات و تفاهم نامه های درون و برون سازمانی از مجموعه 11 سیاست کلی مبارزه با مواد مخدر و روان گردان، سیاستهای 1-2-3-8 جزو وظایف اصلی آن پیشنهاد شده است که بر اساس خوداظهاری دستگاه سیاستهای یکم و سوم را مورد تأیید قرار داده و سیاستهای دوم و هشتم را به عنوان موارد ممکن در مشارکت داوطلبانه اظهار نموده اند در سایر سیاستها نیز به درستی عدم وظیفه ی قانونی اعلام شده است.

سازمان پزشکی قانونی کشور

با توجه به نتایج اعلام شده می‌توان بطور خلاصه امتیاز سیاست‌هایی که دستگاه بدان پرداخته است و سیاست‌های مغفول مانده را به شرح جدول (11) اعلام نمود:

جدول (11) سیاست‌های مرتبط و غیر مرتبط بر اساس شرح وظایف

و بر مبنای خود اظهاری در مقیاس تورستون

شاخص	یک	دو	سه	چهار	پنج	شش	هفت	هشت	نه	ده	یازده
نقش	*	*	*	2	-	3	2	*	2/5	2	*
سهم	*	*	*	3	-	2/6	3	*	2	2	*
اثر	*	*	*	5	-	2/6	2	*	2/5	2	*
امکانات	*	*	*	3	-	3	2	*	1/5	1	*

با توجه به جدول در سازمان پزشکی قانونی کشور، سیاست‌های یک، دو، سه، هشت و یازده که پیرامون: مبارزه فراگیر و قاطع علیه کلیه فعالیتها و اقدامات غیرقانونی مرتبط با مواد مخدر و روانگردان و پیش سازهای آنها از قبیل کشت، تولید، ورود، صدور، نگهداری و عرضه مواد؛ تقویت، توسعه، تجهیز و استفاده فراگیر از امکانات اطلاعاتی، نظامی، انتظامی و قضایی برای شناسایی و تعقیب و انهدام شبکه‌ها و مقابله با عوامل اصلی داخلی و بین‌المللی مرتبط با مواد مخدر و انواع روانگردانها و پیش‌سازهای آنها؛ تقویت، تجهیز و توسعه یگانها و مکانیزه کردن سیستم‌های کنترلی و تمرکز اطلاعات به منظور کنترل مرزها و مبادی ورودی کشور و جلوگیری از اقدامات غیرقانونی مرتبط با مواد مخدر، روانگردان و پیش‌سازهای آنها و تقویت ساختار تخصصی مبارزه با مواد مخدر در نیروی انتظامی و سایر دستگاههای ذیربط؛ تقویت و ارتقاء دیپلماسی منطقه‌ای و بین‌المللی مرتبط با مواد مخدر و روانگردان و ارتقاء و اصلاح ساختار نظام مدیریت مبارزه با مواد مخدر و روانگردان به منظور تحقق سیاست‌های کلی نظام و سرعت بخشیدن به فعالیت‌ها و هماهنگی در اتخاذ سیاستهای عملیاتی و کلیه اقدامات اجرایی و قضایی و حقوقی است را بر حسب خود اظهاری اعلام نموده است که مرتبط با شرح وظایف مصوب نمی‌باشد که صحیح است، اما در خصوص شش سیاست باقیمانده، پیرامون موارد چهار، شش، هفت، نه و ده، رتبه‌ی ضعیف را در نقش،

سهم، اثر و امکانات بر مبنای مقیاس تورستون اعلام کرده است و سیاست پنجم را که پیرامون برنامه‌ریزی و مداخله در جرم‌انگاری مصرف مواد مخدر و روانگردان و پیش‌سازهای آنها جز در موارد علمی، پزشکی، صنعتی و برنامه‌های مصوب درمان و کاهش آسیب است را غیر مرتبط اعلام نموده است. بر اساس شرح وظایف، تعهدات سازمانی، توافقات و تفاهم‌نامه‌های درون و برون سازمانی از مجموعه 11 سیاست کلی مبارزه با مواد مخدر و روان‌گردان، سیاست‌های 4-5-6-7-9-10 جزو وظایف اصلی آن پیشنهاد شده است که بر اساس خوداظهاری دستگاه مورد تأیید قرار گرفته و فقط سیاست پنجم را به عنوان امکان مشارکت داوطلبانه اعلام نموده‌اند. در سایر موارد به درستی اظهار شده است که وظیفه قانونی وجود ندارد.

سازمان تبلیغات اسلامی

با توجه به نتایج اعلام شده می‌توان بطور خلاصه امتیاز سیاست‌هایی که دستگاه بدان پرداخته است و سیاست‌های مغفول مانده را به شرح جدول (12) اعلام نمود:

جدول (12) سیاست‌های مرتبط و غیر مرتبط بر اساس شرح وظایف

و بر مبنای خود اظهاری در مقیاس تورستون

شاخص	یک	دو	سه	چهار	پنج	شش	هفت	هشت	نه	ده	یازده
نقش	*	*	*	2	*	1	2	*	2/5	1	*
سهام	*	*	*	2	*	1	3	*	2/5	1	*
اثر	*	*	*	2	*	2	5	*	1/5	1	*
امکانات	*	*	*	5	*	2	5	*	3/5	1	*

بر اساس اطلاعات جدول سازمان تبلیغات اسلامی، سیاست‌های یک، دو، سه، پنج، هشت و یازده را بر اساس شرح وظایف مصوب، اعلام نموده است که مرتبط نمی‌باشد که به نظر صحیح می‌رسد، اما سیاست هفتم را که در خصوص اتخاذ تدابیر لازم در زمینه اشتغال، اوقات فراغت، ارائه خدمات مشاوره و پزشکی و حمایت‌های حقوقی و اجتماعی پس از درمان مبتلایان به مواد مخدر و انواع روانگردان است را مرتبط اعلام ولی رتبه‌ی ضعیف را بر حسب مقیاس تورستون اعلام نموده‌اند. ضمناً در مورد سیاست‌های باقیمانده که در خصوص

اتخاذ راهکارهای پیشگیرانه در مقابله با تهدیدات و آسیب های ناشی از مواد مخدر و روانگردان با بهره گیری از امکانات دولتی و غیردولتی با تاکید بر تقویت باورهای دینی مردم و اقدامات فرهنگی، هنری، ورزشی، آموزشی و تبلیغاتی در محیط خانواده، کار، آموزش و تربیت و مراکز فرهنگی و عمومی؛ ایجاد و گسترش امکانات عمومی تشخیص، درمان، بازتوانی و اتخاذ تدابیر علمی جامع و فراگیر باهدف: درمان و بازتوانی مصرف کنندگان، کاهش آسیبها و جلوگیری از تغییر الگوی مصرف از مواد کم خطر به مواد پرخطر؛ اتخاذ تدابیر لازم برای حضور و مشارکت جدی آحاد مردم و خانوادهها و حمایت از تشکل های مردمی در زمینه های پیشگیری، کاهش آسیب و درمان معتادان و توسعه مطالعات و پژوهش های بنیادی، کاربردی و توسعه ای در امر مبارزه با مواد مخدر و روان گردان و پیشگیری و درمان معتادان باتکیه بر دانش روز دنیا و استفاده از ظرفیت های علمی و تخصصی ذیربط در کشور است رتبهی نقش، سهم، اثر و امکانات بر حسب مقیاس تورستون ضعیف است. ضمناً سیاست هفتم که در مورد اتخاذ تدابیر لازم برای زمینه سازی حمایت های اجتماعی پس از درمان مبتلایان به مواد مخدر و انواع روانگردان در زمینه اشتغال، اوقات فراغت، ارائه خدمات مشاوره و پزشکی و حمایت های حقوقی و اجتماعی برای افراد بازتوانی شده و نیاز خانواده های آنها و نیز فراهم نمودن امکانات خدمات در مانی و نیاز های حمایتی افراد مذکور است و به نظر می رسد منطبق بر شرح وظایف مصوب سازمان تبلیغات اسلامی نمی باشد ولی اعلام نموده اند که در این سیاست نقش، سهم، اثر و امکانات دارند و رتبهی ضعیف را به خود اختصاص داده اند. نکتهی جالب توجه اینکه در مورد سیاست های چهار، شش، هفت و نه، رتبهی امکانات بیشتر از نقش، سهم و اثر است. بر اساس شرح وظایف، تعهدات سازمانی، توافقات و تفاهم نامه های درون و برون سازمانی از مجموعه 11 سیاست کلی مبارزه با مواد مخدر و روان گردان، سیاست های 4-6-9-10 جزو وظایف اصلی آن پیشنهاد شده است که بر اساس خوداظهاری

دستگاه مورد تأیید قرار گرفته اما سیاست هفتم که در مورد زمینه سازی حمایت های اجتماعی پس از درمان مبتلایان است نیز به عنوان وظیفه اصلی اظهار شده است. سایر موارد به درستی خارج از حیطه وظایف قانونی عنوان گردیده است.

ستاد مبارزه با مواد مخدر

با توجه به نتایج اعلام شده می توان بطور خلاصه امتیاز سیاست های که دستگاه بدان پرداخته است و سیاست های مغفول مانده را به شرح جدول (13) اعلام نمود:

جدول (13) سیاست های مرتبط و غیر مرتبط بر اساس شرح وظایف

و بر مبنای خود اظهاری در مقیاس تورستون

شاخص	یگ	دو	سه	چهار	پنج	شش	هفت	هشت	نه	ده	یازده
نقش	5	3/75	3	2	3	2/66	2	3/33	3	5	3
سهم	4/3	3/87	4	4	3	3/3	2	3/66	3/5	5	2
اثر	5/3	3/75	5	5	4	2/66	3	3	2/5	4	3
امکانات	4	4/12	4	4	4	1/66	1	3/33	2/5	3	4

همانگونه که از جدول مشخص است، ستاد مبارزه با مواد مخدر در خصوص کلیه سیاست ها نقش، سهم، اثر و امکانات دارد، که منطبق با شرح وظایف مصوب است. اما رتبه ی شاخص های یاد شده بر مبنای خوداظهاری در مقیاس تورستون ضعیف اعلام شده است. بنابراین بر اساس شرح وظایف، تعهدات سازمانی، توافقات و تفاهم نامه های درون و برون سازمانی مجموعه 11 سیاست کلی مبارزه با مواد مخدر و روان گردان، جزو وظایف اصلی آن پیشنهاد شده است که بر اساس خوداظهاری دستگاه مورد تأیید قرار گرفته است.

سازمان زندان ها و اقدامات تامینی و تربیتی

با توجه به نتایج اعلام شده می توان بطور خلاصه امتیاز سیاست های که دستگاه بدان پرداخته است و سیاست های مغفول مانده را به شرح جدول (14) اعلام نمود:

جدول (14) سیاست‌های مرتبط و غیر مرتبط بر اساس شرح وظایف

و بر مبنای خود اظهاری در مقیاس تورستون

شاخص	یک	دو	سه	چهار	پنج	شش	هفت	هشت	نه	ده	یازده
نقش	5	4/66	7	7	-	6	1	10	2	*	*
سهم	4	5/66	6	1	-	7	1	9	1/5	*	*
اثر	4	4/66	7	3	-	5	2	10	2/5	*	*
امکانات	4	1/16	8	1	-	7	1	10	1	*	*

با توجه به جدول در خصوص سیاست‌های دو، چهار، هفت، و نه که در مورد: تقویت، توسعه، تجهیز و استفاده فراگیر از امکانات اطلاعاتی، نظامی، انتظامی و قضایی برای شناسایی و تعقیب و انهدام شبکه‌ها و مقابله با عوامل اصلی داخلی و بین‌المللی مرتبط با مواد مخدر و انواع روانگردانها و پیش‌سازهای آنها؛ اتخاذ راهکارهای پیشگیرانه در مقابله با تهدیدات و آسیب‌های ناشی از مواد مخدر و روانگردان با بهره‌گیری از امکانات دولتی و غیردولتی با تاکید بر تقویت باورهای دینی مردم و اقدامات فرهنگی، هنری، ورزشی، آموزشی و تبلیغاتی در محیط خانواده، کار، آموزش و تربیت و مراکز فرهنگی و عمومی، اتخاذ تدابیر لازم برای زمینه‌سازی حمایت‌های اجتماعی پس از درمان مبتلایان به مواد مخدر و انواع روانگردان در زمینه اشتغال، اوقات فراغت، ارائه خدمات مشاوره و پزشکی و حمایت‌های حقوقی و اجتماعی برای افراد بازتوانی شده و خانواده‌های آنها و نیز فراهم نمودن امکانات خدمات درمانی و نیازهای حمایتی افراد مذکور و اتخاذ تدابیر لازم برای حضور و مشارکت جدی آحاد مردم و خانواده‌ها و حمایت از تشکل‌های مردمی در زمینه‌های پیشگیری، کاهش آسیب و درمان معتادان است بر اساس مقیاس تورستون رتبه‌ی نقش، سهم، اثر و امکانات آن غیر از نقش در سیاست چهارم که متوسط اظهار شده است بقیه‌ی موارد ضعیف اعلام شده است. در مورد سایر سیاست‌ها غیر از موارد دو و یازده امکان مشارکت و فعالیت سازمان‌زندان‌ها در مقایسه با سایر موارد بیشتر است. این نکته در سیاست هشتم که پیرامون تقویت و ارتقاء دیپلماسی منطقه‌ای و بین‌المللی مرتبط با مواد مخدر و روانگردان است بسیار جالب است که امکان مشارکت این سازمان بر اساس مقیاس تورستون به‌لحاظ سهم، نقش،

اثر و امکانات در حد بسیار خوب (بالاتر از 9) اظهار شده است. لذا بر اساس شرح وظایف، تعهدات سازمانی، توافقات و تفاهم نامه های درون و برون سازمانی از مجموعه 11 سیاست کلی مبارزه با مواد مخدر و روان گردان، سیاست های 2-4-5-7-9 جزو وظایف اصلی آن پیشنهاد شده است که بر اساس خوداظهاری دستگاه غیر از سیاست پنجم که امکان مشارکت داوطلبانه اعلام شده مورد تأیید قرار گرفته است. در مورد سیاست های یکم، سوم، ششم و هشتم نیز به عنوان وظیفه ی قانونی اظهار شده است که به نظر می رسد با توجه به حیظه و نوع مداخله در این سیاست ها که در مورد مبارزه با کشت، تولید، ورود، صدور، نگهداری و عرضه مواد و تقویت، تجهیز و توسعه یگانها و گسترش امکانات عمومی تشخیص، درمان ، بازتوانی و تقویت و ارتقاء دیپلماسی منطقه ای و بین المللی است در صورت مداخله مستقیم به عنوان وظایف قانونی می تواند علاوه بر اقدام موازی با سایر دستگاه ها موجب ائتلاف سرمایه ی سخت افزاری و نرم افزاری و کاهش توانایی بالفعل در مورد سایر سیاست های اصلی مرتبط با شرح وظایف قانونی گردد.

وزارت اطلاعات

با توجه به نتایج اعلام شده می توان بطور خلاصه امتیاز سیاست هایی که دستگاه بدان پرداخته است و سیاست های مغفول مانده را به شرح جدول (15) اعلام نمود.:

جدول (15) سیاست های مرتبط و غیر مرتبط بر اساس شرح وظایف

و بر مبنای خود اظهاری در مقیاس تورستون

شاخص	یک	دو	سه	چهار	پنج	شش	هفت	هشت	نه	ده	یازده
نقش	2/33	3/5	-	-	-	-	-	1	-	-	-
سهم	1/66	3/16	-	-	-	-	-	1	-	-	-
اثر	2/33	4/5	-	-	-	-	-	1/33	-	-	-
امکانات	1/83	3/5	-	-	-	-	-	1/33	-	-	-

با توجه به جدول، تنها در مورد سیاست های یک، دو و هشت بر مبنای خود اظهاری در مقیاس تورستون ، رتبه ی ضعیف برای نقش، سهم، اثر و امکانات اعلام شده است و برای بقیه ی موارد با وجودی که به نظر می رسد وزارت اطلاعات باید در تمامی موارد موثر باشد اما

هیچ رتبه‌ای اعلام نشده است. لذا بر اساس شرح وظایف، تعهدات سازمانی، توافقات و تفاهم نامه‌های درون و برون سازمانی مجموعه 11 سیاست کلی مبارزه با مواد مخدر و روان‌گردان، جزو وظایف اصلی آن پیشنهاد شده است که بر اساس خوداظهاری دستگاه موارد یکم، دوم و هشتم مورد تأیید است و در خصوص هشت سیاست باقیمانده امکان مشارکت داوطلبانه اعلام شده است.

دانشگاه آزاد اسلامی

با توجه به نتایج اعلام شده می‌توان بطور خلاصه امتیاز سیاست‌هایی که دستگاه بدان پرداخته است و سیاست‌های مغفول مانده را به شرح جدول (16) اعلام نمود:

جدول (16) سیاست‌های مرتبط و غیر مرتبط بر اساس شرح وظایف

و بر مبنای خود اظهاری در مقیاس تورستون

شاخص	یگ	دو	سه	چهار	پنج	شش	هفت	هشت	نه	ده	یازده
نقش	5	2	1	1	6	1	11	7	1	1	*
سهم	5	2	2	1	6	1	11	7	1	1	*
اثر	5	3	2	1	6	1	11	7	1	1	*
امکانات	5	2	3	1	6	1	11	7	1	1	*

با توجه به اطلاعات موجود در جدول دانشگاه آزاد اسلامی، در خصوص سیاست‌های چهار، شش، نه و ده بر مبنای مقیاس تورستون، رتبه‌ی بسیار ضعیف را برای نقش، سهم، اثر و امکانات اعلام نموده است و برای سایر موارد که جزو موارد اصلی مرتبط با شرح وظایف این دستگاه نمی‌باشد در خصوص سیاست‌های یک، دو، سه و پنج رتبه‌ی ضعیف و برای مشارکت داوطلبانه پیرامون سیاست‌های هفت و هشت، که به ترتیب در مورد: اتخاذ تدابیر لازم برای زمینه‌سازی حمایت‌های اجتماعی پس از درمان مبتلایان به مواد مخدر و انواع روانگردان در زمینه اشتغال، اوقات فراغت، ارائه خدمات مشاوره و پزشکی و حمایت‌های حقوقی و اجتماعی برای افراد بازتوانی شده و خانواده‌های آنها و نیز فراهم نمودن امکانات خدمات در مانی و نیازهای حمایتی افراد مذکور و تقویت و ارتقاء دیپلماسی منطقه‌ای و بین‌المللی مرتبط با مواد مخدر و روانگردان است، رتبه‌ی بسیار خوب و خوب را اعلام نموده است. بنابراین بر اساس شرح وظایف، تعهدات

سازمانی، توافقات و تفاهم نامه های درون و برون سازمانی از مجموعه 11 سیاست کلی مبارزه با مواد مخدر و روان گردان، سیاست‌های 4-6-9-10 جزو وظایف اصلی آن پیشنهاد شده است که بر اساس خوداظهاری دستگاه تمامی موارد جزو وظایف اصلی و قانونی عنوان شده است که به نظر می‌رسد با توجه به نقشی که مسئولین دانشگاه آزاد اسلامی در تمامی زمینه‌های فعال متصور هستند، چنین انتظاری از آن دور از ذهن نمی‌باشد. قطعاً مداخله در مواردی مثل مبارزه با کشت، تولید، ورود، صدور، نگهداری و عرضه مواد؛ تقویت، توسعه، تجهیز و استفاده فراگیر از امکانات اطلاعاتی، نظامی، انتظامی و قضایی برای انهدام شبکه‌ها و مقابله با عوامل اصلی داخلی و بین المللی؛ مکانیزه کردن سیستم های کنترلی و تمرکز اطلاعات؛ جرم انگاری مصرف مواد مخدر و روانگردان و پیش سازهای آنها جز درمواعلمی، پزشکی، صنعتی و برنامه های مصوب درمان و کاهش آسیب؛ تقویت و ارتقاء دیپلماسی منطقه ای و بین المللی و ارتقاء و اصلاح ساختار نظام مدیریت مبارزه با مواد مخدر و روانگردان که نیاز به امکانات سخت افزاری و نرم افزاری قابل ملاحظه‌ای دارد می‌تواند بر سایر امور اصلی که به عنوان شرح وظایف قانونی یک دانشگاه عنوان می‌گردد موثر باشد.

معاونت نظارت راهبردی و برنامه ریزی ریاست جمهوری

با توجه به نتایج اعلام شده می‌توان بطور خلاصه امتیاز سیاست‌هایی که دستگاه بدان پرداخته است و سیاست‌های مغفول مانده را به شرح جدول (17) اعلام نمود:

جدول (17) سیاست‌های مرتبط و غیر مرتبط بر اساس شرح وظایف

و بر مبنای خود اظهاری در مقیاس تورستون

شاخص	یک	دو	سه	چهار	پنج	شش	هفت	هشت	نه	ده	یازده
نقش	-	5	4	-	-	5	-	-	2/5	-	6
سهم	-	3	3	-	-	5	-	-	3/5	-	4
اثر	-	5	4	-	-	7	-	-	2/5	-	6
امکانات	-	4	3	-	-	3	-	-	1/5	-	3

با توجه به جدول، معاونت نظارت راهبردی و برنامه‌ریزی ریاست جمهوری تنها سیاست‌های دو و نه را که در مورد: تقویت، توسعه

تجهیز و استفاده فراگیر از امکانات اطلاعاتی، نظامی، انتظامی و قضایی برای شناسایی و تعقیب و انهدام شبکه ها و مقابله با عوامل اصلی داخلی و بین المللی مرتبط با مواد مخدر و انواع روانگردانها و پیش سازهای آنها و اتخاذ تدابیر لازم برای حضور و مشارکت جدی آحاد مردم و خانواده ها و حمایت از تشکل های مردمی در زمینه های پیشگیری، کاهش آسیب و درمان معتادان است را جزو موارد مرتبط با شرح وظایف خود اعلام کرده است و رتبهی ضعیف را برای آن اعلام نموده است. در خصوص بقیه ی سیاستها نیز در خصوص سیاستهای سه، شش و یازده که پیرامون تقویت، تجهیز و توسعه یگانها و مکانیزه کردن سیستم های کنترلی و تمرکز اطلاعات به منظور کنترل مرزها و مبادی ورودی کشور و جلوگیری از اقدامات غیرقانونی مرتبط با مواد مخدر، روانگردان و پیش سازهای آنها و تقویت ساختار تخصصی مبارزه با موادمخدر در نیروی انتظامی و سایر دستگاههای ذیربط؛ ایجاد و گسترش امکانات عمومی تشخیص، درمان، بازتوانی و اتخاذ تدابیر علمی جامع و فراگیر باهدف: درمان و بازتوانی مصرف کنندگان، کاهش آسیب ها و جلوگیری از تغییر الگوی مصرف از مواد کم خطر به مواد پرخطر و ارتقاء و اصلاح ساختار نظام مدیریت مبارزه با مواد مخدر و روانگردان به منظور تحقق سیاست های کلی نظام و سرعت بخشیدن به فعالیت ها و هماهنگی در اتخاذ سیاستهای عملیاتی و کلیه اقدامات اجرایی و قضایی و حقوقی است آمادگی مشارکت را در تمامی موارد به لحاظ نقش، سهم، اثر و امکانات اظهار نموده است و تنها در مورد اثر در سیاست هفتم رتبهی متوسط را اعلام نموده است. بنابراین بر اساس شرح وظایف، تعهدات سازمانی، توافقات و تفاهم نامه های درون و برون سازمانی از مجموعه 11 سیاست کلی مبارزه با مواد مخدر و روان گردان، سیاستهای 1-4-5-7-8-9-10 جزو وظایف اصلی آن پیشنهاد شده است که بر اساس خوداظهاری دستگاه سیاست نهم مورد تأیید است و در مورد سیاستهای یکم، چهارم، پنجم، هفتم، هشتم و دهم امکان مشارکت داوطلبانه اظهار شده است. این نهاد

سیاست‌های دوم، سوم و ششم را جزو وظایف اصلی عنوان نموده و در مورد سیاست یازدهم، به درستی خارج از حیطه‌ی قانونی مداخلات ذکر شده است.

وزارت رفاه و تامین اجتماعی

با توجه به نتایج اعلام شده می‌توان بطور خلاصه امتیاز سیاست‌هایی که دستگاه بدان پرداخته است و سیاست‌های مغفول مانده را به شرح جدول (18) اعلام نمود:

جدول (18) سیاست‌های مرتبط و غیر مرتبط بر اساس شرح وظایف

و بر مبنای خود اظهاری در مقیاس تورستون

شاخص	یک	دو	سه	چهار	پنج	شش	هفت	هشت	نه	ده	یازده
نقش	*	*	*	5	-	6	4	10	4/5	*	*
سهم	*	*	*	7	-	6	2	10	4/5	*	*
اثر	*	*	*	5	-	6	2	9	3/5	*	*
امکانات	*	*	*	4	-	6	1	10	2/5	*	*

تنها در خصوص سیاست‌های چهار، هفت و نه بر مبنای مقیاس تورستون، نقش، سهم، اثر و امکانات در حد ضعیف اعلام شده است و فقط سهم در سیاست چهارم که پیرامون اتخاذ راهکارهای پیشگیرانه در مقابله با تهدیدات و آسیب‌های ناشی از مواد مخدر و روانگردان با بهره‌گیری از امکانات دولتی و غیردولتی با تاکید بر تقویت باورهای دینی مردم و اقدامات فرهنگی، هنری، ورزشی، آموزشی و تبلیغاتی در محیط خانواده، کار، آموزش و تربیت و مراکز فرهنگی و عمومیاست رتبه‌ی متوسط اعلام گردیده است. پیرامون سیاست‌های شش و هشت که در مورد ایجاد و گسترش امکانات عمومی تشخیص، درمان، بازتوانی و اتخاذ تدابیر علمی جامع و فراگیر باهدف: درمان و بازتوانی مصرف‌کنندگان، کاهش آسیب‌ها و جلوگیری از تغییر الگوی مصرف از مواد کم‌خطر به مواد پرخطر و تقویت و ارتقاء دیپلماسی منطقه‌ای و بین‌المللی مرتبط با مواد مخدر و روانگردان است به ترتیب رتبه‌های متوسط و خوب اعلام شده است. بر اساس شرح وظایف، تعهدات سازمانی، توافقات و تفاهم‌نامه‌های درون و برون سازمانی از مجموعه 11 سیاست کلی مبارزه با مواد مخدر و روانگردان، سیاست‌های 4-5-7-9 جزو وظایف اصلی آن پیشنهاد

شده است که بر اساس خوداظهاری دستگاه موارد چهارم، هفتم و نهم سیاست‌ها مورد تأیید است. اما در خصوص سیاست پنجم امکان مشارکت داوطلبانه ذکر شده است. سیاست‌های ششم و هشتم که در مورد ایجاد و گسترش امکانات عمومی تشخیص، درمان، بازتوانی و تقویت و ارتقاء دیپلماسی منطقه ای و بین‌المللی است نیز جزو شرح وظایف اصلی و قانونی اعلام شده است. لذا بر اساس شرح وظایف، تعهدات سازمانی، توافقات و تفاهم نامه‌های درون و برون سازمانی از مجموعه 11 سیاست کلی مبارزه با مواد مخدر و روان‌گردان، سیاست‌های 4-6-7 جزو وظایف اصلی آن پیشنهاد شده است که بر اساس خوداظهاری دستگاه این سه سیاست به عنوان امکان مشارکت داوطلبانه مطرح شده است و تنها سیاست نهم که در مورد پیشگیری، کاهش آسیب و درمان معتادان و حضور و مشارکت جدی آحاد مردم و خانواده‌ها و حمایت از تشکل‌های مردمی می‌باشد به عنوان وظیفه اصلی و قانونی اظهار گردیده است. سایر موارد به درستی خارج از حیطه‌ی قانونی عنوان شده است.

کمیته امداد امام خمینی (ره)

با توجه به نتایج اعلام شده می‌توان بطور خلاصه امتیاز سیاست‌هایی که دستگاه بدان پرداخته است و سیاست‌های مغفول مانده را به شرح جدول (19) اعلام نمود:

جدول (19) سیاست‌های مرتبط و غیر مرتبط بر اساس شرح وظایف

و بر مبنای خود اظهاری در مقیاس تورستون

شاخص	یگ	دو	سه	چهار	پنج	شش	هفت	هشت	نه	ده	یازده
نقش	*	*	*	-	*	-	-	*	8	*	*
سهم	*	*	*	-	*	-	-	*	9	*	*
اثر	*	*	*	-	*	-	-	*	10	*	*
امکانات	*	*	*	-	*	-	-	*	11	*	*

با توجه به جدول در خصوص سیاست‌های چهارم، شش و هفت که در مورد تأکید بر تقویت باورهای دینی مردم و اقدامات فرهنگی، هنری، ورزشی، آموزشی و تبلیغاتی در محیط خانواده، کار، آموزش و تربیت و مراکز فرهنگی و عمومی؛ ایجاد و گسترش امکانات عمومی تشخیص، درمان، بازتوانی و اتخاذ تدابیر علمی جامع و فراگیر

باهدف: درمان و بازتوانی مصرف کنندگان، کاهش آسیب ها و جلوگیری از تغییر الگوی مصرف از مواد کم خطر به مواد پرخطر و زمینه سازی حمایت های اجتماعی پس از درمان مبتلایان به مواد مخدر و انواع روانگردان در زمینه اشتغال، اوقات فراغت، ارائه خدمات مشاوره و پزشکی و حمایت های حقوقی و اجتماعی برای افراد است برای تعیین رتبه اظهار نظر نموده است و از سایر موارد نیز در مورد سیاست هشتم که در خصوص تقویت و ارتقاء دیپلماسی منطقه ای و بین المللی مرتبط با مواد مخدر و روانگردان است برای نقش، رتبه‌ی خوب و برای سهم، اثر و امکانات رتبه‌ی بسیار خوب را اظهار نموده است. بر اساس شرح وظایف، تعهدات سازمانی، توافقات و تفاهم نامه های درون و برون سازمانی از مجموعه 11 سیاست کلی مبارزه با مواد مخدر و روان گردان، سیاست‌های 2-3-8-10 جزو وظایف اصلی آن پیشنهاد شده است. برای سه مورد دیگر امکان مشارکت داوطلبانه اظهار شده است. سایر سیاست‌ها نیز به درستی خارج از حیطه‌ی مداخلات قانونی عنوان گردیده است.

وزارت امور خارجه

با توجه به نتایج اعلام شده می‌توان بطور خلاصه امتیاز سیاست‌هایی که دستگاه بدان پرداخته است و سیاست‌های مغفول مانده را به شرح جدول (20) اعلام نمود:

جدول (20) سیاست‌های مرتبط و غیر مرتبط بر اساس شرح وظایف

و بر مبنای خود اظهاری در مقیاس تورستون

شاخص	یک	دو	سه	چهار	پنج	شش	هفت	هشت	نه	ده	یازده
نقش	*	-	-	*	*	*	*	6	*	-	*
سهم	*	-	-	*	*	*	*	7	*	-	*
اثر	*	-	-	*	*	*	*	6/3	*	-	*
امکانات	*	-	-	*	*	*	*	9	*	-	*

با توجه به جدول فوق، از چهار سیاست دو، سه، هشت و ده تنها در مورد سیاست هشتم که در مورد تقویت و ارتقاء دیپلماسی منطقه ای و بین المللی مرتبط با مواد مخدر و روانگردان است رتبه‌ی متوسط و خوب را اعلام نموده و در هیچ‌یک از دیگر سیاست‌ها، نیز خود را مرتبط اظهار نموده است. بر اساس شرح وظایف، تعهدات سازمانی،

توافقات و تفاهم نامه های درون و برون سازمانی از مجموعه 11 سیاست کلی مبارزه با مواد مخدر و روان گردان، سیاست‌های 2-3-8-10 جزو وظایف اصلی آن پیشنهاد شده است که بر اساس خوداظهاری دستگاه، سیاست هشتم مورد تایید است و برای سه مورد دیگر امکان مشارکت داوطلبانه اظهار شده است. سایر سیاست‌ها نیز به درستی خارج از حیطه‌ی مداخلات قانونی عنوان گردیده است.

سازمان صدا و سیما، جمهوری اسلامی ایران

با توجه به نتایج اعلام شده می‌توان بطور خلاصه امتیاز سیاست‌هایی که دستگاه بدان پرداخته است و سیاست‌های مغفول مانده را به شرح جدول (21) اعلام نمود:

جدول (21) سیاست‌های مرتبط و غیر مرتبط بر اساس شرح وظایف

و بر مبنای خود اظهاری در مقیاس تورستون

شاخص	یگ	دو	سه	چهار	پنج	شش	هفت	هشت	نه	ده	یازده
نقش	*	*	*	7	-	-	-	*	-	*	*
سهم	*	*	*	6	-	-	-	*	-	*	*
اثر	*	*	*	5	-	-	-	*	-	*	*
امکانات	*	*	*	5	-	-	-	*	-	*	*

طبق جدول ، از مجموع پنج سیاست مرتبط با سازمان صدا و سیما ، تنها برای سیاست چهارم که در مورد اتخاذ راهکارهای پیشگیرانه در مقابله با تهدیدات و آسیب های ناشی از مواد مخدر و روانگردان با بهره گیری از امکانات دولتی و غیردولتی با تاکید بر تقویت باورهای دینی مردم و اقدامات فرهنگی، هنری، ورزشی، آموزشی و تبلیغاتی در محیط خانواده ، کار ، آموزش و تربیت و مراکز فرهنگی و عمومی است. بر مبنای مقیاس تورستون، نقش، سهم، اثر و امکانات اعلام شده است که برای نقش، رتبه‌ی متوسط و برای سایر موارد رتبه‌ی ضعیف اعلام شده است. بر اساس شرح وظایف، تعهدات سازمانی، توافقات و تفاهم نامه های درون و برون سازمانی از مجموعه 11 سیاست کلی مبارزه با مواد مخدر و روان گردان، سیاست‌های 4-5-6-7-9 جزو وظایف اصلی آن پیشنهاد شده است که بر اساس خوداظهاری دستگاه، تنها سیاست چهارم تأیید شده است. و چهار سیاست دیگر به عنوان امکان مشارکت داوطلبانه عنوان گردیده و

بقیه‌ی موارد به درستی خارج از حیطه‌ی وظایف قانونی ذکر شده است.

نیروی انتظامی

با توجه به نتایج اعلام شده امتیاز سیاست‌هایی که دستگاه بدان پرداخته است، به شرح جدول (22) می‌باشد:

جدول (22) سیاست‌های مرتبط و غیر مرتبط بر اساس شرح وظایف

و بر مبنای خود اظهاری در مقیاس تورستون

شاخص	یگ	دو	سه	چهار	پنج	شش	هفت	هشت	نه	ده	یازده
نقش	5	3/75	3	2	3	2/66	2	3/33	3	5	3
سهم	4/3	3/87	4	4	3	3/3	2	3/66	3/5	5	2
اثر	5/3	3/75	5	5	4	2/66	3	3	2/5	4	3
امکانات	4	4/12	4	4	4	1/66	1	3/33	2/5	3	4

بر اساس جدول، نیروی انتظامی در تمامی سیاست‌ها نقش، سهم، اثر و امکانات دارد، اما بر اساس خود اظهاری رتبه‌ی اعلام شده در همه‌ی موارد ضعیف است که به نظر می‌رسد نیاز به مداخله دارد. بر اساس شرح وظایف، تعهدات سازمانی، توافقات و تفاهم نامه‌ای درون و برون سازمانی مجموعه 11 سیاست کلی مبارزه با مواد مخدر و روان‌گردان، جزو وظایف اصلی آن پیشنهاد شده است که بر اساس خوداظهاری دستگاه، مورد تأیید می‌باشد.

نقش، سهم، اثر و امکانات دستگاه‌ها متناظر با سیاست‌های کلی مبارزه با مواد مخدر و روان‌گردان

سیاست اول: "مبارزه فراگیر و قاطع علیه کلیه فعالیتها و اقدامات غیرقانونی مرتبط با مواد مخدر و روان‌گردان و پیش‌سازهای آنها از قبیل کشت، تولید، ورود، صدور، نگهداری و عرضه مواد"

جدول (23) نقش، سهم، اثر و امکانات دستگاه‌ها در تناظر با سیاست اول

امکانات	اثر	سهم	نقش	ویژگی	
				مرتبط	تعداد ارگان‌ها
8	8	8	11	مرتبط	
14	14	14	11	غیر مرتبط	
3.2700	3.6363	3.2775	3.4482	میانگین	
3.6650	3.5800	3.3300	3.0000	میانه	
4.00	2.00(a)	4.30	5.00	نما	
1.30354	1.45484	1.26294	1.28060	انحراف استاندارد	
1.00	2.00	1.66	2.00	حداقل	
5.00	5.30	5.00	5.00	حداکثر	

a Multiple modes exist. The smallest value is shown

سیاست دوم: "تقویت، توسعه، تجهیز و استفاده فراگیر از امکانات اطلاعاتی، نظامی، انتظامی و قضایی برای شناسایی و تعقیب و انهدام شبکه‌ها و مقابله با عوامل اصلی داخلی و بین‌المللی مرتبط با مواد مخدر و انواع روانگردانها و پیش‌سازهای آنها."

جدول (24) نقش، سهم، اثر و امکانات دستگاه‌ها در تناظر با سیاست دوم

امکانات	اثر	سهم	نقش	ویژگی	
				مرتبط	تعداد ارگان‌ها
9	9	9	9	مرتبط	
13	13	13	13	غیر مرتبط	
2.9522	3.6144	3.2082	3.3489	میانگین	
3.0000	3.7500	3.0000	3.5000	میانه	
4.12	3.75	2.00(a)	2.00(a)	نما	
1.06129	1.02345	1.15693	1.10666	انحراف استاندارد	
1.16	2.00	2.00	2.00	حداقل	
4.12	5.00	5.66	5.00	حداکثر	

a Multiple modes exist. The smallest value is shown

سیاست سوم: " تقویت، تجهیز و توسعه یگانها و مکانیزه کردن سیستم های کنترلی و تمرکز اطلاعات به منظور کنترل مرزها و مبادی ورودی کشور و جلوگیری از اقدامات غیرقانونی مرتبط با مواد مخدر، روانگردان و پیش سازهای آنها و تقویت ساختار تخصصی مبارزه با مواد مخدر در نیروی انتظامی و سایر دستگاههای ذیربط."

جدول (25) نقش، سهم، اثر و امکانات دستگاهها در تناظر با سیاست سوم

امکانات	اثر	سهم	نقش	ویژگی
7	7	7	7	مرتبط
15	15	15	15	غیر مرتبط
3.5714	3.8571	3.1429	3.2857	میانگین
3.0000	4.0000	3.0000	3.0000	میانه
3.00(a)	2.00	2.00	3.00	نما
2.22539	1.95180	1.67616	1.88982	انحراف استاندارد
1.00	2.00	1.00	1.00	حداقل
8.00	7.00	6.00	7.00	حداکثر

سیاست چهارم: " اتخاذ راهکارهای پیشگیرانه در مقابله با تهدیدات و آسیب های ناشی از مواد مخدر و روانگردان با بهره گیری از امکانات دولتی و غیردولتی با تاکید بر تقویت باورهای دینی مردم و اقدامات فرهنگی، هنری، ورزشی، آموزشی و تبلیغاتی در محیط خانواده، کار، آموزش و تربیت و مراکز فرهنگی و عمومی."

جدول (26) نقش، سهم، اثر و امکانات دستگاهها در سیاست چهارم

امکانات	اثر	سهم	نقش	ویژگی
14	14	14	14	مرتبط
8	8	8	8	غیر مرتبط
3.4286	4.4286	3.6429	3.7857	میانگین
4.0000	5.0000	4.0000	3.5000	میانه
4.00	5.00	4.00	2.00	نما
1.34246	1.55486	1.78054	1.96815	انحراف استاندارد
1.00	1.00	1.00	1.00	حداقل
5.00	7.00	7.00	7.00	حداکثر

سیاست پنجم: "جرم انگاری مصرف مواد مخدر و روانگردان و پیش سازهای آنها جز درموارد علمی، پزشکی، صنعتی و برنامه های مصوب درمان و کاهش آسیب.."

جدول (27) نقش، سهم، اثر و امکانات دستگاهها در سیاست پنجم

امکانات	اثر	سهم	نقش	ویژگی	
4	4	4	4	مرتبط	تعداد
18	18	18	18	غیر مرتبط	ارگانها
4.0000	4.0000	3.5000	3.5000	میانگین	
4.0000	4.0000	3.0000	3.0000	میانه	
4.00	4.00	3.00	3.00	نما	
1.63299	1.63299	1.73205	1.73205	انحراف استاندارد	
2.00	2.00	2.00	2.00	حداقل	
6.00	6.00	6.00	6.00	حداکثر	

سیاست ششم: "ایجاد و گسترش امکانات عمومی تشخیص، درمان، بازتوانی و اتخاذ تدابیر علمی جامع و فراگیر بااهداف: درمان و بازتوانی مصرف کنندگان، کاهش آسیب ها و جلوگیری از تغییر الگوی مصرف از مواد کم خطر به مواد پرخطر.."

جدول (28) نقش، سهم، اثر و امکانات دستگاهها در سیاست ششم

امکانات	اثر	سهم	نقش	ویژگی	
12	12	12	12	مرتبط	تعداد
10	10	10	10	غیر مرتبط	ارگانها
3.1375	3.6542	3.5383	3.5233	میانگین	
3.0000	3.3300	3.4800	3.6500	میانه	
3.00	1.00(a)	1.00	1.00	نما	
1.94172	1.94106	1.95071	1.89234	انحراف استاندارد	
1.00	1.00	1.00	1.00	حداقل	
7.00	7.00	7.00	6.00	حداکثر	

a Multiple modes exist. The smallest value is shown

سیاست هفتم: " اتخاذ تدابیر لازم برای زمینه سازی حمایت‌ای اجتماعی پس از درمان مبتلایان به مواد مخدر و انواع روانگردان درزمینه اشتغال، اوقات فراغت، ارائه خدمات مشاوره و پزشکی و حمایت‌ای حقوقی و اجتماعی برای افراد بازتوانی شده و خانواده های آنها و نیز فراهم نمودن امکانات خدمات درمانی و نیاز های حمایتی افراد مذکور.."

جدول (29) نقش، سهم، اثر و امکانات دستگاه‌ها در سیاست هفتم

امکانات	اثر	سهم	نقش	ویژگی	
				مرتبط	تعداد ارگان‌ها
14	14	14	14	مرتبط	
8	8	8	8	غیر مرتبط	
3.0714	3.6429	3.2143	2.8571	میانگین	
2.5000	3.0000	3.0000	2.0000	میانه	
1.00	2.00	3.00	2.00	نما	
2.67364	2.46848	2.48623	2.47626	انحراف استاندارد	
1.00	2.00	1.00	1.00	حداقل	
11.00	11.00	11.00	11.00	حداکثر	

سیاست هشتم: " تقویت و ارتقاء دیپلماسی منطقه ای و بین المللی مرتبط با مواد مخدر و روانگردان با استفاده از روش های: هدفمند نمودن مناسبات، مشارکت فعال در تصمیم سازی ها، تصمیم گیری ها و اقدامات مربوط، بهره برداری از تجارب و امکانات فنی ، پشتیبانی و اقتصادی کشور های دیگر و سازمان های بین المللی و فراهم نمودن زمینه اقدام مشترک در جلوگیری از ترانزیت غیر قانونی مواد مخدر.."

جدول (30) نقش، سهم، اثر و امکانات دستگاه‌ها در سیاست هشتم

امکانات	اثر	سهم	نقش	ویژگی	
				مرتبط	تعداد ارگان‌ها
9	9	9	9	مرتبط	
13	13	13	13	غیر مرتبط	
5.7767	5.5144	5.3689	5.5178	میانگین	
5.0000	5.0000	4.0000	6.0000	میانه	
3.33(a)	3.00(a)	3.66(a)	3.33(a)	نما	

3.30941	2.86743	3.00763	3.14573	انحراف استاندارد
1.33	1.33	1.00	1.00	حداقل
10.00	10.00	10.00	10.00	حداکثر

a Multiple modes exist. The smallest value is shown

سیاست نهم: "اتخاذ تدابیر لازم برای حضور و مشارکت جدی آحاد مردم و خانواده‌ها و حمایت از تشکل‌های مردمی در زمینه‌های پیشگیری، کاهش آسیب و درمان معتادان.."

جدول (31) نقش، سهم، اثر و امکانات دستگاه‌ها در سیاست نهم

امکانات	اثر	سهم	نقش	ویژگی	
17	17	17	17	مرتبط	تعداد
5	5	5	5	غیر مرتبط	ارگان‌ها
3.2353	4.0000	3.7059	3.5882	میانگین	
3.0000	3.5000	3.5000	3.0000	میانه	
3.00	2.50	3.50	3.00	نما	
2.31920	2.29810	1.82909	1.57356	انحراف استاندارد	
1.00	1.00	1.00	1.00	حداقل	
11.00	10.00	9.00	8.00	حداکثر	

سیاست دهم: "توسعه مطالعات و پژوهش‌های بنیادی، کاربردی و توسعه‌ای در امر مبارزه با مواد مخدر و روان‌گردان و پیشگیری و درمان معتادان باتکیه بر دانش روز دنیا و استفاده از ظرفیت‌های علمی و تخصصی ذیربط در کشور.."

جدول (32) نقش، سهم، اثر و امکانات دستگاه‌ها در سیاست دهم

امکانات	اثر	سهم	نقش	ویژگی	
12	12	12	12	مرتبط	تعداد
10	10	10	10	غیر مرتبط	ارگان‌ها
3.1000	3.4000	3.5000	3.7500	میانگین	
3.0000	3.5000	3.5000	4.0000	میانه	
3.00	4.00	1.00(a)	5.00	نما	
1.79196	2.01108	1.90029	1.86474	انحراف استاندارد	
1.00	1.00	1.00	1.00	حداقل	
6.00	8.00	7.00	7.00	حداکثر	

a Multiple modes exist. The smallest value is shown

سیاست یازدهم: "ارتقاء و اصلاح ساختار نظام مدیریت مبارزه با مواد مخدر و روانگردان به منظور تحقق سیاست های کلی نظام و سرعت بخشیدن به فعالیت ها و هماهنگی در اتخاذ سیاستهای عملیاتی و کلیه اقدامات اجرایی و قضایی و حقوقی.."

جدول (33) نقش، سهم، اثر و امکانات دستگاهها در سیاست یازدهم

ویژگی		نقش	سهم	اثر	امکانات
تعداد ارگانها	مرتبط	6	6	6	6
	غیر مرتبط	16	16	16	16
میانگین		3.1667	2.5000	3.3333	3.3333
میان		3.0000	2.0000	3.0000	3.5000
نما		3.00	2.00	2.00(a)	4.00
انحراف استاندارد		1.47196	.83666	1.50555	.81650
حدافل		2.00	2.00	2.00	2.00
حداکثر		6.00	4.00	6.00	4.00

a Multiple modes exist. The smallest value is shown

نتیجه گیری:

با وجود اینکه تلاش و کوشش ارگانهای درگیر مبارزه با مواد مخدر قابل تقدیر و تشکر است، اما پیچیدگی، مصائب و ابعاد آن آنقدر زیاد است که تلاش بی‌شائبه ارگانها، سازمانها، وزارتخانهها و ... تکافوی برخورد با آن را نمی‌نماید. از آنجائیکه اعتیاد به مواد مخدر یک معضل اجتماعی است، به نظر می‌رسد در برخورد با آن باید گروهها و سازمانهای مختلف جامعه با قدرالسهم خویش که بر مبنای شرح وظایف مشخص می‌گردد، در مواجهه با آن دخالت داشته باشند و لذا واگذار کردن امر مبارزه با مواد مخدر به یک یا دو سازمان که علاوه بر پرداختن به این مسأله وظایف متعدد دیگری نیز برعهده دارند نمی‌تواند راهکار مطمئنی باشد. این بررسی که با هدف اصلی تعیین میزان سهم، نقش و اثر هر یک از دستگاههای موثر اجرا شده است، سعی دارد برای رسیدن به اهداف یادشده روش‌شناسی پژوهش را بگونه‌ای انتخاب نماید که بتواند ارزیابی صحیح و قابل اعتمادی را از نقش، سهم، اثر و امکانات دستگاههای موثر در مبارزه با مواد مخدر و روانگردان بر مبنای خود اظهاری آنها ارائه نماید.

از جمله نکات قابل توجه در این بررسی این است که برخی ارگان‌ها تعدادی از سیاست‌های متناظر با شرح وظایف خویش را به عنوان موارد مرتبط در نظر نگرفته و در برخی موارد نیز بخشی از ظرفیت عملکردی خویش را صرف برنامه ریزی در سیاست‌های دیگر می‌نمایند. همانگونه که در جدول (1) مشخص است، وزارت بهداشت سیاست پنجم را که عملاً تعیین دامنه‌ی جرم انگاری در آن منوط به تبیین حدود موارد پزشکی، صنعتی و برنامه‌های مصوب درمان و کاهش آسیب است را جزو سیاست‌های مرتبط با شرح وظایف خویش نمی‌داند و تنها اعلام آمادگی برای مشارکت داوطلبانه در این مورد را کافی می‌داند. سازمان ملی جوانان نیز سیاست‌های 4-6-7 و 9 را که تاکید بر: تقویت باورهای دینی مردم و اقدامات فرهنگی، هنری، ورزشی، آموزشی و تبلیغاتی در محیط خانواده، کار، آموزش و تربیت و مراکز فرهنگی و عمومی به همراه اتخاذ تدابیر لازم برای زمینه سازی حمایت‌های اجتماعی، حضور و مشارکت جدی آحاد مردم و خانواده‌ها و حمایت از تشکل‌های مردمی را مرتبط با خود ندانسته و تنها بندهای 10 و 11 را که به توسعه مطالعات و پژوهش‌های بنیادی، کاربردی و توسعه‌ای در امر مبارزه با مواد مخدر و روان گردان و پیشگیری و درمان معتادان باتکیه بر دانش روز دنیا و استفاده از ظرفیت‌های علمی و تخصصی ذیربط در کشور و ارتقاء و اصلاح ساختار نظام مدیریت مبارزه با مواد مخدر و روانگردان به منظور تحقق سیاست‌های کلی نظام و سرعت بخشیدن به فعالیت‌ها و هماهنگی در اتخاذ سیاست‌های عملیاتی و کلیه اقدامات اجرایی و قضایی و حقوقی را به عنوان موارد مرتبط با شرح وظایف سازمان اعلام نموده است. وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی سیاست‌های یکم و دوم را که پیرامون مبارزه با مواد مخدر و روانگردان و پیش‌سازهای آنها از قبیل کشت، تولید، ورود، صدور، نگهداری و عرضه مواد و تقویت، توسعه، تجهیز و استفاده فراگیر از امکانات اطلاعاتی، نظامی، انتظامی و قضایی برای شناسایی و تعقیب و انهدام شبکه‌ها و مقابله با عوامل اصلی داخلی و بین‌المللی مرتبط با مواد مخدر و انواع روانگردانها و پیش‌سازهای آنها را در کنار توسعه مطالعات و پژوهش‌های بنیادی، کاربردی و توسعه‌ای در امر مبارزه با مواد مخدر و روان گردان و پیشگیری و درمان معتادان باتکیه بر دانش روز دنیا و استفاده از ظرفیت‌های علمی و تخصصی ذیربط در کشور را به عنوان سیاست‌های اصلی مرتبط در حوزه‌ی شرح وظایف خویش اعلام نموده است. در خصوص سایر سازمان‌ها نیز این موارد مشاهده می‌گردد، که نیاز به

بازنگری شرح وظایف در حوزه‌ی سیاست‌های کلی مبارزه با مواد مخدر را نشان می‌دهد.

برحسب تحلیل اطلاعات موجود، ستاد مبارزه با مواد مخدر و نیروی انتظامی بالاترین رتبه را به لحاظ پوشش سیاست‌های کلی مبارزه با مواد مخدر و سازمان صدا و سیما، وزارت امور خارجه و کمیته‌امداد امام خمینی (ره) کمترین رتبه را دارا هستند. موارد دیگری که ضرورت بازبینی شرح وظایف و انطباق با سیاست‌های کلی نظام در حوزه مبارزه با مواد مخدر را تاکید می‌نماید نیز در جداول بخوبی قابل احصاء است.

تحلیل سیاست اول: بیانگر آن است که از مجموعه‌ی 22 دستگاه که پاسخگو بوده‌اند، تنها 11 دستگاه اعلام نموده‌اند که در اجرای این سیاست نقش دارند و کمترین و بیشترین مقدار اعلام شده بر مبنای مقیاس تورستون به ترتیب 2/00 و 5/00 است و میانگین آن $3/4482 \pm 1/2806$ است که به لحاظ آماری نقش ضعیف سازمان‌هایی که خود را مرتبط اعلام کرده‌اند را نشان می‌دهد. از مجموعه‌ی 22 دستگاه تنها 8 دستگاه اعلام نموده‌اند که در اجرای این سیاست سهم دارند و کمترین و بیشترین مقدار اعلام شده بر مبنای مقیاس تورستون به ترتیب 1/66 و 5/00 است و میانگین آن $3/2775 \pm 1/2629$ است که به لحاظ آماری سهم ضعیف سازمان‌هایی که خود را مرتبط اعلام کرده‌اند را نشان می‌دهد. از مجموعه‌ی 22 دستگاه تنها 8 دستگاه اعلام نموده‌اند که در این سیاست اثر دارند و کمترین و بیشترین مقدار اعلام شده بر مبنای مقیاس تورستون به ترتیب 2/00 و 5/30 است و میانگین آن $3/6363 \pm 1/4548$ است که به لحاظ آماری اثر ضعیف سازمان‌هایی که خود را مرتبط اعلام کرده‌اند را نشان می‌دهد. از مجموعه‌ی 22 دستگاه تنها 8 دستگاه اعلام نموده‌اند که امکانات اجرای این سیاست دارند و کمترین و بیشترین مقدار اعلام شده بر مبنای مقیاس تورستون به ترتیب 1/00 و 5/00 است و میانگین آن $1/3035 \pm 3/2700$ است که به لحاظ آماری رتبه‌ی ضعیف امکانات موجود سازمان‌های مرتبط با این سیاست را نشان می‌دهد.

تحلیل سیاست دوم: بیانگر آن است که از مجموعه‌ی 22 دستگاه که احساس مسئولیت جهت پاسخگویی داشته‌اند، تنها 9 دستگاه اعلام نموده‌اند که در اجرای این سیاست نقش دارند و کمترین و بیشترین مقدار اعلام شده بر مبنای مقیاس تورستون به ترتیب 2/00 و 5/00 است و میانگین آن $3/3849 \pm 1/1066$ است که به لحاظ آماری نقش ضعیف سازمان‌هایی که

خود را مرتبط اعلام کرده‌اند را نشان می‌دهد. از مجموعه‌ی 22 دستگاه تنها 9 دستگاه اعلام نموده‌اند که در اجرای این سیاست سهم دارند و کمترین و بیشترین مقدار اعلام شده بر مبنای مقیاس تورستون به ترتیب 2/00 و 5/66 است و میانگین آن $3/2082 \pm 1/1569$ می‌باشد که به لحاظ آماری سهم ضعیف سازمان‌هایی که خود را مرتبط اعلام کرده‌اند را نشان می‌دهد. از مجموعه‌ی 22 دستگاه تنها 9 دستگاه اعلام نموده‌اند که در این سیاست اثر دارند و کمترین و بیشترین مقدار اعلام شده بر مبنای مقیاس تورستون به ترتیب 2/00 و 5/00 است و میانگین آن $3/6144 \pm 1/0234$ است که به لحاظ آماری اثر ضعیف سازمان‌هایی که خود را مرتبط اعلام کرده‌اند را نشان می‌دهد. از مجموعه‌ی 22 دستگاه تنها 9 دستگاه اعلام نموده‌اند که امکان‌ات اجرای این سیاست دارند و کمترین و بیشترین مقدار اعلام شده بر مبنای مقیاس تورستون به ترتیب 1/16 و 4/12 است و میانگین آن $3/9522 \pm 1/06129$ است که به لحاظ آماری رتبه‌ی ضعیف امکان‌ات موجود سازمان‌های مرتبط با این سیاست را نشان می‌دهد.

تحلیل سیاست سوم: بیانگر آن است که از مجموعه‌ی 22 دستگاه که احساس مسئولیت جهت پاسخگویی داشته‌اند، تنها 7 دستگاه اعلام نموده‌اند که در اجرای این سیاست نقش دارند و کمترین و بیشترین مقدار اعلام شده بر مبنای مقیاس تورستون به ترتیب 1/00 و 7/00 است و میانگین آن $3/2857 \pm 1/8898$ است که به لحاظ آماری نقش ضعیف سازمان‌هایی که خود را مرتبط اعلام کرده‌اند را نشان می‌دهد. از مجموعه‌ی 22 دستگاه تنها 7 دستگاه اعلام نموده‌اند که در اجرای این سیاست سهم دارند و کمترین و بیشترین مقدار اعلام شده بر مبنای مقیاس تورستون به ترتیب 1/00 و 6/00 است و میانگین آن $3/1429 \pm 1/6761$ است که به لحاظ آماری سهم ضعیف سازمان‌هایی که خود را مرتبط اعلام کرده‌اند را نشان می‌دهد. از مجموعه‌ی 22 دستگاه تنها 7 دستگاه اعلام نموده‌اند که در این سیاست اثر دارند و کمترین و بیشترین مقدار اعلام شده بر مبنای مقیاس تورستون به ترتیب 2/00 و 7/00 است و میانگین آن $3/8571 \pm 1/9518$ است که به لحاظ آماری اثر ضعیف سازمان‌هایی که خود را مرتبط اعلام کرده‌اند را نشان می‌دهد. از مجموعه‌ی 22 دستگاه تنها 7 دستگاه اعلام نموده‌اند که امکان‌ات اجرای این سیاست دارند و کمترین و بیشترین مقدار اعلام شده بر مبنای مقیاس تورستون به ترتیب 1/00 و 8/00 است و میانگین آن

3/5714 ± 2/2553 است که به لحاظ آماری رتبه‌ی ضعیف امکانات موجود سازمان‌های مرتبط با این سیاست را نشان می‌دهد.

تحلیل سیاست چهارم: بیانگر آن است که از مجموعی 22 دستگاه که احساس مسئولیت جهت پاسخگویی داشته‌اند، 14 دستگاه اعلام نموده‌اند که در اجرای این سیاست نقش دارند و کمترین و بیشترین مقدار اعلام شده بر مبنای مقیاس تورستون به ترتیب 1/00 و 7/00 است و میانگین آن 3/7857 ± 1/9681 است که به لحاظ آماری نقش ضعیف سازمان‌هایی که خود را مرتبط اعلام کرده‌اند را نشان می‌دهد. از مجموعی 22 دستگاه 14 دستگاه اعلام نموده‌اند که در اجرای این سیاست سهم دارند و کمترین و بیشترین مقدار اعلام شده بر مبنای مقیاس تورستون به ترتیب 1/00 و 7/00 است و میانگین آن 3/6429 ± 1/7805 است که به لحاظ آماری سهم ضعیف سازمان‌هایی که خود را مرتبط اعلام کرده‌اند را نشان می‌دهد. از مجموعی 22 دستگاه تنها 14 دستگاه نیز اعلام نموده‌اند که در این سیاست اثر دارند و کمترین و بیشترین مقدار اعلام شده بر مبنای مقیاس تورستون به ترتیب 1/00 و 7/00 است و میانگین آن 4/4286 ± 1/5548 است که به لحاظ آماری اثر متوسط سازمان‌هایی که خود را مرتبط اعلام کرده‌اند نشان می‌دهد. از مجموعی 22 دستگاه 14 دستگاه اعلام نموده‌اند که امکانات اجرای این سیاست را دارند و کمترین و بیشترین مقدار اعلام شده بر مبنای مقیاس تورستون به ترتیب 1/00 و 5/00 است و میانگین آن 3/4285 ± 1/3424 است که به لحاظ آماری رتبه‌ی ضعیف امکانات موجود سازمان‌های مرتبط با این سیاست را نشان می‌دهد.

تحلیل سیاست پنجم: بیانگر آن است که از مجموعی 22 دستگاه که احساس مسئولیت جهت پاسخگویی داشته‌اند، تنها 4 دستگاه اعلام نموده‌اند که در اجرای این سیاست نقش دارند و کمترین و بیشترین مقدار اعلام شده بر مبنای مقیاس تورستون به ترتیب 2/00 و 6/00 است و میانگین آن 3/5000 ± 1/7320 است که به لحاظ آماری نقش ضعیف سازمان‌هایی که خود را مرتبط اعلام کرده‌اند را نشان می‌دهد. از مجموعی 22 دستگاه تنها 4 دستگاه اعلام نموده‌اند که در اجرای این سیاست سهم دارند و کمترین و بیشترین مقدار اعلام شده بر مبنای مقیاس تورستون به ترتیب 2/00 و 6/00 است و میانگین آن 3/5000 ± 1/7320 است که به لحاظ آماری سهم ضعیف سازمان‌هایی که خود را مرتبط اعلام کرده‌اند را نشان می‌دهد. از مجموعی 22 دستگاه تنها 4 دستگاه نیز اعلام نموده‌اند که در این

سیاست اثر دارند و کمترین و بیشترین مقدار اعلام شده بر مبنای مقیاس تورستون به ترتیب 2/00 و 6/00 است و میانگین آن $4/0000 \pm 1/6329$ است که به لحاظ آماری اثر متوسط سازمان‌هایی که خود را مرتبط اعلام کرده‌اند نشان می‌دهد. از مجموعی 22 دستگاه 4 دستگاه اعلام نموده‌اند که امکانات اجرای این سیاست را دارند و کمترین و بیشترین مقدار اعلام شده بر مبنای مقیاس تورستون به ترتیب 2/00 و 6/00 است و میانگین آن $4/0000 \pm 1/6329$ است که به لحاظ آماری رتبه‌ی متوسط امکانات موجود سازمان‌های مرتبط با این سیاست را نشان می‌دهد.

تحلیل سیاست ششم: بیانگر آن است که از مجموعی 22 دستگاه که احساس مسئولیت جهت پاسخگویی داشته‌اند، 12 دستگاه اعلام نموده‌اند که در اجرای این سیاست نقش دارند و کمترین و بیشترین مقدار اعلام شده بر مبنای مقیاس تورستون به ترتیب 2/00 و 6/00 است و میانگین آن $3/5233 \pm 1/8923$ است که به لحاظ آماری نقش ضعیف سازمان‌هایی که خود را مرتبط اعلام کرده‌اند را نشان می‌دهد. از مجموعی 22 دستگاه 12 دستگاه اعلام نموده‌اند که در اجرای این سیاست سهم کمترین و بیشترین مقدار اعلام شده بر مبنای مقیاس تورستون به ترتیب 1/00 و 7/00 است و میانگین آن $3/5383 \pm 1/9507$ است که به لحاظ آماری سهم ضعیف سازمان‌هایی که خود را مرتبط اعلام کرده‌اند را نشان می‌دهد. از مجموعی 22 دستگاه 12 دستگاه نیز اعلام نموده‌اند که در این سیاست اثر دارند و کمترین و بیشترین مقدار اعلام شده بر مبنای مقیاس تورستون به ترتیب 1/00 و 7/00 است و میانگین آن $3/6542 \pm 1/9410$ می‌باشد که به لحاظ آماری اثر ضعیف سازمان‌هایی که خود را مرتبط اعلام کرده‌اند نشان می‌دهد. از مجموعی 22 دستگاه 12 دستگاه اعلام نموده‌اند که امکانات اجرای این سیاست را دارند و کمترین و بیشترین مقدار اعلام شده بر مبنای مقیاس تورستون به ترتیب 1/00 و 7/00 است و میانگین آن $3/1375 \pm 1/9417$ است که به لحاظ آماری رتبه‌ی ضعیف امکانات موجود سازمان‌های مرتبط با این سیاست را نشان می‌دهد.

تحلیل سیاست هفتم: بیانگر آن است که از مجموعی 22 دستگاه که احساس مسئولیت جهت پاسخگویی داشته‌اند، 14 دستگاه اعلام نموده‌اند که در اجرای این سیاست نقش دارند و کمترین و بیشترین مقدار اعلام شده بر مبنای مقیاس تورستون به ترتیب 1/00 و 11/00 است و میانگین آن $2/4762 \pm 2/8571$ است که به لحاظ آماری نقش بسیار ضعیف

سازمان‌هایی که خود را مرتبط اعلام کرده‌اند را نشان می‌دهد. از مجموعی 22 دستگاه 14 دستگاه اعلام نموده‌اند که در اجرای این سیاست سهیم دارند و کمترین و بیشترین مقدار اعلام شده بر مبنای مقیاس تورستون به ترتیب 1/00 و 11/00 است و میانگین آن $2/4862 \pm 3/2143$ است که به لحاظ آماری سهم ضعیف سازمان‌هایی که خود را مرتبط اعلام کرده‌اند را نشان می‌دهد. از مجموعی 22 دستگاه 14 دستگاه نیز اعلام نموده‌اند که در این سیاست اثر دارند و کمترین و بیشترین مقدار اعلام شده بر مبنای مقیاس تورستون به ترتیب 2/00 و 11/00 است و میانگین آن $3/6429 \pm 2/4684$ است که به لحاظ آماری اثر ضعیف سازمان‌هایی که خود را مرتبط اعلام کرده‌اند نشان می‌دهد. از مجموعی 22 دستگاه 14 دستگاه اعلام نموده‌اند که امکانات اجرای این سیاست را دارند و کمترین و بیشترین مقدار اعلام شده بر مبنای مقیاس تورستون به ترتیب 1/00 و 11/00 است و میانگین آن $3/0714 \pm 2/6736$ می‌باشد که به لحاظ آماری رتبه‌ی ضعیف امکانات موجود سازمان‌های مرتبط با این سیاست را نشان می‌دهد .

تحلیل سیاست هشتم: بیانگر آن است که از مجموعی 22 دستگاه که احساس مسئولیت جهت پاسخگویی داشته‌اند، 9 دستگاه اعلام نموده‌اند که در اجرای این سیاست نقش دارند و کمترین و بیشترین مقدار اعلام شده بر مبنای مقیاس تورستون به ترتیب 1/00 و 10/00 است و میانگین آن $3/1457 \pm 5/5178$ است که به لحاظ آماری نقش متوسط سازمان‌هایی که خود را مرتبط اعلام کرده‌اند نشان می‌دهد. از مجموعی 22 دستگاه 9 دستگاه اعلام نموده‌اند که در اجرای این سیاست سهیم دارند و کمترین و بیشترین مقدار اعلام شده بر مبنای مقیاس تورستون به ترتیب 1/00 و 10/00 است و میانگین آن $3/0076 \pm 5/3689$ است که به لحاظ آماری سهم متوسط سازمان‌هایی که خود را مرتبط اعلام کرده‌اند را نشان می‌دهد. از مجموعی 22 دستگاه 9 دستگاه نیز اعلام نموده‌اند که در این سیاست اثر دارند و کمترین و بیشترین مقدار اعلام شده بر مبنای مقیاس تورستون به ترتیب 1/33 و 10/00 است و میانگین آن $2/8674 \pm 5/5144$ است که به لحاظ آماری اثر متوسط سازمان‌هایی که خود را مرتبط اعلام کرده‌اند نشان می‌دهد. از مجموعی 22 دستگاه 9 دستگاه اعلام نموده‌اند که امکانات اجرای این سیاست را دارند و کمترین و بیشترین مقدار اعلام شده بر مبنای مقیاس تورستون به ترتیب 1/33 و 10/00 است و میانگین آن

3/3094 ± 5/7767 است که به لحاظ آماری رتبه‌ی متوسط امکانات موجود سازمان‌های مرتبط با این سیاست را نشان می‌دهد.

تحلیل سیاست نهم: بیانگر آن است که از مجموعی 22 دستگاه که احساس مسئولیت جهت پاسخگویی داشته‌اند، 17 دستگاه اعلام نموده‌اند که در اجرای این سیاست نقش دارند و کمترین و بیشترین مقدار اعلام شده بر مبنای مقیاس تورستون به ترتیب 1/00 و 8/00 است و میانگین آن 3/5882 ± 1/5735 است که به لحاظ آماری نقش ضعیف سازمان‌هایی که خود را مرتبط اعلام کرده‌اند نشان می‌دهد. از مجموعی 22 دستگاه 17 دستگاه اعلام نموده‌اند که در اجرای این سیاست سهم دارند و کمترین و بیشترین مقدار اعلام شده بر مبنای مقیاس تورستون به ترتیب 1/00 و 9/00 است و میانگین آن 3/7059 ± 1/8290 است که به لحاظ آماری سهم ضعیف سازمان‌هایی که خود را مرتبط اعلام کرده‌اند را نشان می‌دهد. از مجموعی 22 دستگاه 17 دستگاه نیز اعلام نموده‌اند که در این سیاست اثر دارند و کمترین و بیشترین مقدار اعلام شده بر مبنای مقیاس تورستون به ترتیب 1/00 و 10/00 است و میانگین آن 4/0000 ± 2/2981 است که به لحاظ آماری اثر متوسط سازمان‌هایی که خود را مرتبط اعلام کرده‌اند نشان می‌دهد. از مجموعی 22 دستگاه 17 دستگاه اعلام نموده‌اند که امکانات اجرای این سیاست را دارند و کمترین و بیشترین مقدار اعلام شده بر مبنای مقیاس تورستون به ترتیب 1/00 و 11/00 است و میانگین آن 3/2353 ± 2/31920 است که به لحاظ آماری رتبه‌ی ضعیف امکانات موجود سازمان‌های مرتبط با این سیاست را نشان می‌دهد.

تحلیل سیاست دهم: بیانگر آن است که از مجموعی 22 دستگاه که احساس مسئولیت جهت پاسخگویی داشته‌اند، 12 دستگاه اعلام نموده‌اند که در اجرای این سیاست نقش دارند و کمترین و بیشترین مقدار اعلام شده بر مبنای مقیاس تورستون به ترتیب 1/00 و 7/00 است و میانگین آن 3/7500 ± 1/8647 است که به لحاظ آماری نقش ضعیف سازمان‌هایی که خود را مرتبط اعلام کرده‌اند نشان می‌دهد. از مجموعی 22 دستگاه 12 دستگاه اعلام نموده‌اند که در اجرای این سیاست سهم دارند و کمترین و بیشترین مقدار اعلام شده بر مبنای مقیاس تورستون به ترتیب 1/00 و 7/00 است و میانگین آن 3/5000 ± 1/9002 است که به لحاظ آماری سهم ضعیف سازمان‌هایی که خود را مرتبط اعلام کرده‌اند را نشان می‌دهد. از مجموعی 22 دستگاه 12 دستگاه نیز اعلام نموده‌اند که در این سیاست

اثر دارند و کمترین و بیشترین مقدار اعلام شده بر مبنای مقیاس تورستون به ترتیب 1/00 و 8/00 است و میانگین آن $2/0110 \pm 3/4000$ است که به لحاظ آماری اثر ضعیف سازمان‌هایی که خود را مرتبط اعلام کرده‌اند نشان می‌دهد. از مجموعی 22 دستگاه 12 دستگاه اعلام نموده‌اند که امکانات اجرای این سیاست را دارند و کمترین و بیشترین مقدار اعلام شده بر مبنای مقیاس تورستون به ترتیب 1/00 و 6/00 است و میانگین آن $1/7919 \pm 3/1000$ می‌باشد که به لحاظ آماری رتبه‌ی ضعیف امکانات موجود سازمان‌های مرتبط با این سیاست را نشان می‌دهد.

تحلیل سیاست یازدهم: بیانگر آن است که از مجموعی 22 دستگاه که احساس مسئولیت برای پاسخگویی داشته‌اند، 6 دستگاه اعلام نموده‌اند که در اجرای این سیاست نقش دارند و کمترین و بیشترین مقدار اعلام شده بر مبنای مقیاس تورستون به ترتیب 2/00 و 6/00 است و میانگین آن $1/4719 \pm 3/1667$ است که به لحاظ آماری نقش ضعیف سازمان‌هایی که خود را مرتبط اعلام کرده‌اند نشان می‌دهد. از مجموعی 22 دستگاه 6 دستگاه اعلام نموده‌اند که در اجرای این سیاست سهم دارند و کمترین و بیشترین مقدار اعلام شده بر مبنای مقیاس تورستون به ترتیب 2/00 و 4/00 است و میانگین آن $0/8366 \pm 2/5000$ است که به لحاظ آماری سهم بسیار ضعیف سازمان‌هایی که خود را مرتبط اعلام کرده‌اند را نشان می‌دهد. از مجموعی 22 دستگاه 6 دستگاه نیز اعلام نموده‌اند که در این سیاست اثر دارند و کمترین و بیشترین مقدار اعلام شده بر مبنای مقیاس تورستون به ترتیب 2/00 و 6/00 است و میانگین آن $3/3333 \pm 1/5055$ می‌باشد که به لحاظ آماری اثر ضعیف سازمان‌هایی که خود را مرتبط اعلام کرده‌اند نشان می‌دهد. از مجموعی 22 دستگاه 6 دستگاه اعلام نموده‌اند که امکانات اجرای این سیاست را دارند و کمترین و بیشترین مقدار اعلام شده بر مبنای مقیاس تورستون به ترتیب 2/00 و 4/00 است و میانگین آن $0/8165 \pm 3/3333$ است که به لحاظ آماری رتبه‌ی ضعیف امکانات موجود سازمان‌های مرتبط با این سیاست را نشان می‌دهد.

بر اساس تحلیل یکایک سیاست‌ها در تناظر با شرح وظایف ارگان‌ها آنچه مشخص است اینکه بر مبنای خود اظهاری نقش، سهم و اثر آنها در تناظر با تمامی سیاست‌ها بر حسب مقیاس تورستون کمتر از 5 یا متوسط و در اکثر موارد بین 2 تا 4 است، که به هیچ عنوان وضعیت قابل قبولی نیست و

نشان‌دهنده‌ی ضرورت نیاز به مداخله، بازبینی و تغییر در شرایط فعلی به عنوان یک معضل در این حوزه را دارد.

پیشنهادات

با استناد به نتایج این بررسی پیشنهاد می‌گردد:

- 1- نگرش و بازبینی برنامه‌های متناظر با سیاست‌های کلی مبارزه با مواد مخدر در هر سازمان
- 2- بازنگری در طبقه بندی و شناسایی دستگاه‌های موثر در مبارزه با مواد مخدر
- 3- ایجاد انسجام، انتظام و یکپارچگی در مبارزه با مواد مخدر و روانگردان با حفظ استقلال در ماهیت حقوقی
- 4- بررسی مقایسه ای قوانین تشکیل سازمانه و نهادهای موثر در مبارزه با مواد مخدر و روانگردان با هدف استخراج وظائف مرتبط با مبارزه با مواد مخدر
- 5- استانداردسازی ضوابط، شرایط احراز و سطح تعهدات در سازمان‌های همسور در مبارزه با مواد مخدر و روانگردان
- 6- رفع همپوشانی‌ها و خلاءهای سازمانی با هدف تفکیک تخصصی در مبارزه با مواد مخدر و روانگردان
- 7- الزام قانونی به طراحی و استقرار نظام پاسخگویی در تقویت سیستم نظارت بر حسن اجرای سیاست‌های کلی نظام در حوزه‌ی مبارزه با مواد مخدر و روانگردان
- 8- استخراج محورهای هدف و راهبردهای اجرائی هریک از سیاستهای کلی مبارزه با مواد مخدر و طبقه بندی آنها بر اساس سازمان‌های ذیربط
- 9- استفاده از ابزارهای فرهنگی، آموزشی و رسانه‌ها برای فراهم آوردن زیرساخت‌های ارتباطی، اطلاعاتی، حقوقی، علمی و فناوری مورد نیاز در شناسایی عمومی شرح وظایف ارگان‌ها، در حوزه‌ی مبارزه با مواد مخدر 10-
- بین تعاریف عملیاتی نقش، سهم، اثر و امکانات در حوزه برنامه‌ریزی مبارزه با مواد مخدر و روانگردان توسط هر سازمان
- 11- تعیین نقش، سهم، اثر و امکانات دستگاه‌ها متناظر با راهبردها و انتظارات از هر دستگاه
- 12- تدوین شاخص‌های نظارت بر حسن اجرای سیاست‌ها
- 13- تدوین نظام جامع پایش و نظارت کارآمد در مبارزه با مواد مخدر و روانگردان
- 14- تنظیم و قانونمند کردن سیاست‌های تشویقی ارگان‌ها در مشارکت داوطلبانه مبارزه با مواد مخدر در جهت استفاده از ظرفیت‌های پنهان و بالقوه
- 15- طراحی مکانیزم ارزشیابی و اعتبار بخشی کارآمد و مستند به چشم انداز روشن با برنامه‌ای مشخص و ارزش مدار

- 16- تبیین ابزارهای مناسب جهت تعیین راندمان و بهره‌وری سازمان‌ها در اعتباربخشی به برنامه‌های مبارزه با مواد مخدر و روانگردان
- 17- طراحی مکانیزم ارزیابی عملیاتی میزان اثربخشی سیاست‌های کلی مبارزه با مواد مخدر در تدوین قانون مبارزه با مواد مخدر
- 18- ایجاد شبکه‌ی راهبردی پیش و نظارت کشوری بصورت آشناری
- 19- ایجاد نظام رتبه‌بندی ارگان‌های موثر بر مبارزه با مواد مخدر با قابلیت جایگزینی شناور
- 20- ایجاد نظام هماهنگ و همسو در مراکز متعدد تصمیم‌گیری موثر بر مبارزه با مواد مخدر و روانگردان
- 21- تدوین مستندات اختصاص وظیفه به دستگاهها منبعث از سیاستها، قوانین و آئین نامه های دولتی
- 22- طراحی شاخص‌ها و ابزارهای نظارت بر حسن اجرای قانون مبارزه با مواد مخدر متناظر با شاخص‌های نظارت بر حسن اجرای سیاست‌ها و راستی آزمایی و اعتبار سنجی کاربرد اخذ گزارش در حوزه مبارزه با مواد مخدر و روانگردان

منابع:

- 1- ابادینسکی، هوارد (1384) مواد مخدر ، نگاهی اجمالی، گروه مترجمان، به کوشش محمد علی زکریایی، تهران: ستاد مبارزه با مواد مخدر.
- 2- اداره مطالعات و تحقیقات مرکز مبارزه با مواد مخدر ناجا (1383). " نگاهی به وضعیت قاچاق مواد مخدر و مبارزه با آن " خبرنامه اطلاع رسانی شماره 6.
- 3- امیر خیزی، محمدرضا؛ اقدام‌های جامعه‌ی بین المللی در مبارزه با مواد مخدر، فصلنامه سیاست خارجی، سال سیزدهم، شماره 3.
- 4- امینی، صفی‌ار (1387) توسعه شاخص‌ها و نماگرها، کمیسیون نظارت دبیرخانه مجمع تشخیص مصلحت نظام.
- 5- پایگاه اطلاع رسانی مجلس شورای اسلامی www.majles.ir
- 6- پایگاه اطلاع رسانی دولت www.dolat.ir
- 7- پیش‌نویس قانون مبارزه با مواد مخدر (ویرایش سوم)، کمیسیون مبارزه با مواد مخدر و قاچاق دبیرخانه مجمع تشخیص مصلحت نظام.
- 8- تحولات نظری و عملی در عرصه‌ی مواد مخدر، (1383) روزنامه همبستگی.
- 9- تسلیمی، محمد سعید، (1378) ، تحلیل فرایندی خط مشی گذاری و تصمیم‌گیری، سمت.
- 10- دبیرخانه ستاد مبارزه با مواد مخدر (1384) ارکان برنامه جامع ملی - اعتیاد و مواد مخدر در سند برنامه چهارم توسعه اقتصادی اجتماعی و فرهنگی کشور، دبیرخانه ستاد مبارزه با مواد مخدر، جلد سوم.

- 11- دبیرخانه ستاد مبارزه با موادمخدر (1384) ارکان برنامه جامع ملی - پیش‌نویس چشم‌انداز سیاست‌ها و راهبردهای ملی پیشگیری، کنترل و مقابله با اعتیاد و قاچاق موادمخدر، ، جلد اول.
- 12- دبیرخانه ستاد مبارزه با موادمخدر(1384) ، ارکان برنامه جامع ملی - ربع قرن مبارزه با موادمخدر، دبیرخانه ستاد مبارزه با موادمخدر، جلد چهارم.
- 13- دبیرخانه ستاد مبارزه با موادمخدر، گزارش شاخص‌های مهم مبارزه با موادمخدر، اداره آمار و برنامه‌ریزی.
- 14- دبیرخانه مجمع تشخیص مصلحت نظام، (1385) ، مجموعه مقالات همایش ملی سند چشم‌انداز جمهوری اسلامی ایران در افق 1404، جلد اول و پنجم.
- 15- دواس، دیوید(1387) طرح تحقیق در تحقیقات اجتماعی، ترجمه هوشنگ نایی، تهران: نشر آگاه .
- 16- رفیع پور، فرامرز (1386) کندوکاوها و پنداشته‌ها، تهران: شرکت سهامی انتشار، چاپ شانزدهم.
- 17- رفیعی ، حسن و همکاران (1387) روش‌های تحقیق بین رشته‌ای در اعتیاد، تهران : نشر دانژه .
- 18- روش‌شناسی نظارت (بی تا) کمیسیون نظارت مجمع تشخیص مصلحت نظام.
- 19- رونتلو، النل (1380)" مواد مخدر، زندان‌ها و اصلاح و درمان،" ترجمه‌ی مهرداد رایجیان اصلی، نشریه کانون سردفتران و دفتر یاران.
- 20- زاک ، ماژر(1379) روش‌های سیاست پژوهی ، ترجمه هوشنگ نایی، تهران: نشر تبیان.
- 21- ساروخانی، باقر (1377) روش‌های تحقیق در علوم اجتماعی ، جلد دوم، تهران: نشر پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی .
- 22- ساروخانی، باقر(1382) روش‌های تحقیق در علوم اجتماعی ، جلد سوم، تهران: نشر دیدار .
- 23- سازمان ملی جوانان (1382). گزارش ملی جوانان، شماره 15، " بررسی وضعیت اعتیاد به مواد مخدر جوانان".
- 24- ستاد مبارزه با مواد مخدر (1387)، گزارش عملکرد چهارساله ستاد مبارزه با مواد مخدر(1384-1387).
- 25- غنجدی، علی(1386) کلیات مواد مخدر، معاونت ناجا.